

Jó Pajtás

2019. V. 16.

73. évf., 17. szám

Aranykezű muzsikuskok
a XXIV. Aranyciterán

HANGSZERTÖRTÉNET
Királynők és fejedelmek a zene világában

HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBBSÉGEK
Lányok/fiúk

MÚZEUMI VILÁGNAP
A múzsák otthonában

Robbanás és sebesültek az iskolaépületben?!

Az adai Cseh Károly Általános Iskolában feltételezett robbanás történt, ami miatt a diákok többsége gyorsan és fegyelmezetten elhagyta az épületet.

Négy „sérült” tanuló viszont az épületben maradt. Őket a helyi hivatásos és önkéntes tűzoltók „mentették ki”, és az iskolaudvarban helyezték el, majd a „sérülteket” a Vöröskereszt kisiskolás aktivistái „ellátták”, közben a helyszínen volt a helyi egészségház mentőkocsija. Mindez május első hétvégéjén az adai általános iskolában zajlott azon az evakuációs gyakorlaton, amelyet egy robbanás modellezve tartottak meg a diákok és a tanárok közreműködésével a helyi tűzoltók, a Vöröskereszt és a mentőszolgálat képviselői. Kéki László, az adai tűzoltóegység parancsnoka sikeresnek értékelte a gyakorlatot, amelyben öt hivatásos, valamint nyolc adai és moholi önkéntes tűzoltó vett részt, illetve a Vöröskereszt aktivistái és a mentőszolgálat tagjai.

– Ez az evakuációs gyakorlat fontos a gyerekeknek, a tanároknak és nekünk, tűzoltóknak is, hogy begyakoroljuk, hogyan kell eljárni vész helyzetben. A feltételezés szerint egy robbanás történt az iskolaépületben, ahol több sérült bennmaradt, őket mentettük ki. Ilyen esetben minden tanár a saját osztályáért felel, illetve az iskolaigazgatónak tartozik elszámolással. Ha a helyszínen kiérkeznek a tűzoltók, akkor az iskolaigazgató tájékoztatja őket az előállt helyzetről, mivel az intézményben minden az ő felelőssége alá tartozik. A gyakorlat részeként az épületben maradt négy gyerek lábtörést, égési sérülést és eszméletvesztést szimulált, és őket látták el a Vöröskereszt tagjai – magyarázta Kéki László, aki hozzátette, hogy már második alkalommal zajlik az iskolában a gyerekek biztonságát szolgáló belügyminisztériumi program, amelyben az elsős, negyedikes és hatodikos diákoknak nyolc órát tartanak különféle témakörökben a rendőrök és a tűzoltók.

– A tűzoltóság két órát tartott a tűzvédelemről és a katasztrófa helyzetekről, aminek az evakuációs gyakorlat a megkoronázása volt. A gyerekek nagyon érdeklődők voltak, és a tanárok is szerették volna, ha még egy órát tartunk,

mert a téma kimeríthetetlen. Minden korosztály esetében elmondom az érdekességeket és a megtanulni való dolgokat is. Az elsős diákoknál ezután mindenki tűzoltó akar lenni, még a lányok is. A negyedik és hatodik osztályosok nagyon odafigyeltek az órákon. Fontos, hogy őket megtanítsuk, hogyan járnak el vész helyzetben, és hogyan tudják magukat és a társukat megvédeni – közölte a tűzoltóegység parancsnoka.

Maksó Éva, a Cseh Károly Általános Iskola igazgatója szintén nagyon fontosnak nevezte, hogy az iskola részt vehetett a gyakorlaton, hiszen az életben számtalan esetben fordulhat elő tüzeset vagy természeti katasztrófa.

– A tanulóink azzal, hogy részt vettek az evakuációs gyakorlatban, olyan élményekkel gazdagodtak, amit az ember vész helyzetben előhívhat az emlékei közül. Nagyon jó volt, hogy a tanárokkal a gyakorlat előtt felelevenítettük az ismereteiket, hogyan kell vész helyzetben viselkedniük, illetve az intézményvezetőnek hogyan kell uralnia a helyzetet. Ebben nagy segítségünkre volt a tűzoltóparancsnok, illetve az egészségházból a mentőszolgálat személyzete és a Vöröskereszt aktivistái, akik valóságosnak tűnő sérülteket mutattak be. A gyerekek nagyon élvezték a programot, és olyan maradandó élménnyel gazdagodtak, ami először, amikor beüzemeltük a riasztórendszert, sokként érte őket, de nagyon rendezetten jöttek ki az épületből, és a helyzethez méltó módon viselkedtek – nyilatkozta az iskolaigazgató.

Csin

Fotó: Csincsik Zsolt

Varró Dániel

Email

*Hát el vagyok egészen andalodva,
és gyöngö szivem, ímé, reszketeg,
mióta éjjelente, hajnalonta
veled titokban ímélezgetek.
Nem kell megszólítás, se semmi céció,
és az se baj, ha nincsen ékezet,
csak kebelembé vésődjék e négy szó,
hogy: Önnek új levele érkezett!
Az egész világ egy linkgyűjtemény,
az emberek, a tárgyak benne linkek,
bárhova kattintok, te tűnsz élelem,
te vagy felvillanó websitede mindnek.
Te dobogsz bennem, mint versben a metrum.
Föltettem háttérnek a képedet,
s míg körülöttünk szikrázik a chat room,
látlak, miközben vakon gépelek.
Hiába nem láttalak még, az embert,
ha minden betűd mégis eleven,
ha érezlek, mint kisujjam az entert...
Van nulladik látásra szerelem?*

ZABHEGYEZŐ

Insta-történelem

Az Instagram nem arról híres, hogy ott évtizedes kincsekre bukkan az ember (maga a vállalkozás 2010-ben indult), a feltöltött történetek is 24 óra után törlődnek, a képüzenetek pedig akár egyetlen meglepetés után. Különös módon mégis beszivárgott a platformra a múlt, egyre jobban elszaporodnak a mémoldalak és a hasznos tartalmakat nyújtó profilok. A legszórakoztatóbbak ezek keverékei, de léteznek pusztán vicces, idegesítő, kereskedelmi célú vagy meglehetősen komoly projektumot feldolgozók is.

Nem olyan régen olvashattuk a következő szalagcímet az újságokban: „Instagramon mutatják be egy Auschwitzban megölt 13 éves magyar zsidó lány naplóját.” Heyman Éva 1944-ben három hónapon keresztül vezetett naplója alapján, videókon és képeken keresztül meséli el, milyen volt Éva élete a gettó és a megkülönböztető intézkedések árnyékában. A lány édesanyja túlélte a holokausztot, és megtalálta lánya naplóját, amelyet később nyomtatott formában is kiadtak. A készítő most ezt dolgozzák fel az Instagram adta lehetőségekkel, belső nézőpontból, akárha Éva akkoriban napló helyett Instagramot vezetett volna. Az

@eva.stories-ra rákeresve te is belenézhetesz ebbe a különös, sokak szemében izléstelen projektumba. Vannak, akik kételyeiknek adtak hangot, és Éva iránti tiszteletlenségről beszélnek, mások szerint remek alkalom a Y és Z generáció tagjainak megszólítására. Mindenesetre az biztos, hogy a sikeresség attól is függ, hogy milyen színvonalon tudják elélni tárnai mindezt, és megidézni Heyman Éva emlékét.

Herédi Károly

Vajdasági vágta a hétvégén

Hétfőnként futószáras, keddenként ugróedzés, szerdánként tereplovaglás...

Két nap múlva, május 18-án a Topolya melletti Andrásnépére, azaz Zobnaticára fog figyelni a világ, legalábbis az a része, melyet Vajdaságnak hívunk. Ekkor és itt rendezik meg ugyanis a Vajdasági Vágtát, a budapesti Nemzeti Vágta egyik előfutamát.

Kiss Gábor harmadik alkalommal vesz részt a vajdasági megmérettetésen **Vihar** nevű lovával. Adát képviseli majd, **Girizd Anna** pedig másodikban száll nyeregbe Moholt képviselve **Baba** nevű kancájával. Mindkét lovas számára a részvétel a fontos a versenyen, mégis szinte mindennap keményen edzenek a lovakkal, amelyeket Adán tartanak, Kiss Gábor istállójában, ezért sokszor együtt is készülnek. Girizd Anna, a zentai Egészségügyi Középiskola végzős gyógyszerész szakos tanulója, az iskola mellett szakít időt a felkészülésre a nyolcvéves félvér, pej kancával, Babával.

– A felkészülés során változatos tréningtervet alkalmazok, hogy ne unjon rá se a pályára, se az egyéb dolgokra. Hétfőnként futószáras edzést tartok, keddenként, amikor a segítségem is ráér, akkor ugróedzést, szerdánként egy hosszabb tereplovaglásra megyek, a maradék három napot pedig galopptréninggel töltöm. Ezenkívül egyéb gyakorlatokat is végzek,

Kiss Gábor és Girizd Anna is versenylóra pattan

elsősorban azért, hogy jó legyen a rajtom. A pálya menetét is szoktam változtatgatni, ügetés közben jobbra-balra fordítgatom, hogy szokja a kanyarokat, így a kigyózó lovagló alakzatot is. Egyéb felkészülést nem végzek vele, hanem igyekszem a legjobbat nyújtani neki, hogy ő is a legjobbat nyújtsa nekem. A felkészülés főleg az adai lóversenypályán zajlik, ahol futószáron futtatom, és ott tákolok össze akadálypályát is. A tereplovaglást a Tisza-parti töltesen, a rekreációs parkban vagy a kikötőnél bonyolítom le. Néha Moholra is átlovagolok, bár azt nagyon ritkán. Hetente hat napot

edzek, egyet kihagyok vagy önmagam, vagy a ló miatt. Az edzéseket igyekszem rendszerbe szervezni, és nem lestrapálni a lovat, mert egy magas, nyurga jószágról van szó, amelynek nagyon oda kell figyelni a lábaira – mondta a lovas.

Kiss Gábor a munkahely és a tenyészkanca tartása mellett sza-

kit időt az edzésekre, mert számára nagy élmény, hogy szerepelhet a Vajdasági Vágtán, amelyen az idén már harmadik alkalommal indul lovasként. Megjegyezte, hogy 2014-ben Finlandia nevű lovuk **Nagy Norbert** zsokéval Toronyos színeiben eljutott a Nemzeti Vágtára Budapestre, ahol azonban sajnos nem tudtak jó eredményt elérni.

– Meglepetés lenne, ha továbbjutnánk – mondta –, de sohasem tudni, hogy mit hoz a jövő. A vágta mindenki a győzelemért hajt, de én mindig azt mondom, a legfontosabb, hogy a pályáról épségben jöjjen le a ló is és a zsoké is. Kiskorom óta foglalkozunk lovakkal Zoltán öcsémmel, tíz éve aktívan lovagolok, előtte ügetőlovakkal versenyeztünk Vajdaságban és Budapesten, a Kincsem Parkban. Én is hajtottam sulkyt, de legjobban mégiscsak a lovakat szeretem felkészíteni a versenyekre, az ügetésre és a vágta is – közölte Kiss Gábor.

Cs. Zs.

Fotó: Csincsik Zsolt

Rendezvények sokasága

Az elmúlt hétvégén számos rendezvény volt Vajdaság-szerte, közülük a szenttamási Aranycitera egy meghitt pillanatát mutatjuk címloldalunkon. A felvételt **Lukács Attila** készítette. Következő számunkban visszatekintünk a rendezvényre, több másikhoz hasonlóan.

ÖkoVegyész-ek Csókán

Verseny versenyt ér, képtelenség mindről beszámolni. Ennek ellenére odafigyelünk a tehetségekre, azokra a szorgalmas diákokra, akik szabadidejükről is lemondva vállalják a tanulmányi versenyekre való felkészülést, az izgalmakat, noha tudják, csak a legeredményesebbek részesülnek elismerésben.

A sok verseny közül felhívjuk a figyelmet az áprilisban Csókán megtartott ÖkoVegyész elnevezésű vetélkedőre, melyre négy község kilenc iskolájának 46 kétfős csapata nevezett be.

– A vetélkedőt első ízben szerveztük meg a magyar és szerb ajkú hetedik és nyolcadikos diákok számára – mondta **Nikoli Ágnes**, az iskola tanárnője. – Kezdeményezésünk nagy visszhangra talált, s ez arra ösztönöz bennünket, hogy jövőre is megszervezzük az ÖkoVegyész vetélkedőt. Minden benevezett csapat számára elküldtük a felkészülés alapjául szolgáló tananyagot ökológiából, kémiából és táp-

lalkozásból. A tesztek kérdéseit e három témakörből állítottuk össze. A legeredményesebb csapatok értékes jutalomban részesültek, táblagépek, hangszórók, fejhallgatók, könyvek... formájában. A tesztírás előtt a több mint kilencven diák megismerkedett az iskolánkkal, a szaktantermek felszereltségével, bepillantást nyertek az itt folyó oktatás körülményeibe és színvonalába, laborkísérleteket láthattak. Mindez reményeink szerint többeket arra fog serkenteni, hogy a nyolcadik osztály elvégzése után Csókán, a Vegyészeti-élelmiszeripari Középiskolában folytassák tanulmányaikat – mondta a tanárnő, a verseny ötletgazdája.

Kónya Sándor versénekes, a csókai középiskola tanára és a diákokból verbuvált kórus fellépése színesítette a megnyitóünnepséget.

Az első ÖkoVegyész vetélkedőt a hajdújárasi Petőfi Sándor Általános Iskola csapata,

A győztes csapat: **Juhász Nikolett** (balról), **Koncz Bajusz Ágnes** felkészítő tanár és **Nagygyörgy Zsóka**

Nagygyörgy Zsóka és **Juhász Nikolett** nyerte meg, második a zentai Emlékkisfaluból a **Török Réka** és **Gavranović Tamara** alkotta páros, harmadik helyen pedig az **Igor Pantelin** és **Milan Radišić** kettős végzett.

Ger

Fotó: Gergely József

A bajnok benned él!

Negyedik alkalommal tartották meg a szórakoztató sakkfesztivált, a Funchessticet Palicson

Május első vasárnapján a hűvös, esős idő ellenére a sakk szerelmesei megtöltötték a palicsi Vigadót, ahol immár negyedik alkalommal tartották a Funchesstic sakkfesztivált. A rendezvényt a szabadkai Aragóniai Beatrix Sakk Klub szervezte a Magyar Nemzeti Tanács, Magyarország Szabadkai Főkonzulátusa és a Szekeres László Alapítvány támogatásával. A sakkfesztivál keretében a többi között Sakkszimultán Show-ra, könyvbemutatóra és koncertekre került sor.

– A sakk nem egy hagyományos sport. Nem kell hozzá izom, fizikai erőfeszítés, gép, folyó, tornaterem. Egészen más kell hozzá: ész, türelem, stratégiai gondolkodás. Kell hozzá nagy-nagy kitartás – mondta **Gombár Szeréna**, Magyarország Szabadkai Főkonzulátusának konzulja, amikor megnyitotta a rendezvényt.

– Ami a sakkban különleges, az az, hogy kell mindezekhez még valami: az ellenfél tisztelete. Minden sakkozó tudja, hogy vagy ő, vagy az ellenfél egy lépést elvét, de ettől még egymás

tudását tiszteljük. Mindezt azért mondtam el, mert párhuzamba tudom állítani a magyarságunkkal, mert kell hozzá türelem, küzdés, ottmaradás – mondta többek között.

Az egybegyűlt versenyzőket, szurkolókat és érdeklődőket **Rózsa Zsombor**, a Funchesstic ötletgazdája és főszerzője köszöntötte, megköszönte a palicsi és ludasi gyermekek munkáját, akik szombaton berendezték a rendezvény helyszínét, majd átnyújtotta az Aragóniai Beatrix-sakkdíjat. Ezt a díjat az a személy kapja, aki az előző évben a legtöbbet tette a sakk népszerűsítéséért. Idén **Hajnal Jenő**, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke érdemelte ki ezt az elismerést, mert az MNT a Funchesstic megszervezését a kezdetek óta támogatja. A megnyitó után el-

kezdődött az iskolások sakkversenye, amelyen összesen százhuszonhárom versenyző vett részt, három – alsós, felsős és középiskolás – kategóriában. A sakkverseny mellett számos érdekes rendezvényre került sor, amelyeknek közös célja a sakk és a sport népszerűsítése volt.

A Funchesstic egyik legérdekesebb eseménye a Sakkszimultán Show volt, amelyen **Farkas Sándor** sakkozó egyszerre tizenegy ellenféllel mérte össze tudását. Sakkpартnerei a vajdasági magyar sportélet kiválóságai voltak. A saktáblánál **Szalai Patrícia** zumba-fitness tehetség, **Göncöl Arnold** úszó, **Bognár Nóra** falmászó, **Nagy Antónia** kajak-kenus, **Kéri Valentina** kick-box harcos, **Jánosi Elvira** ultramaraton futó, **Mihájlovits Miklós** bencspress versenyző, **Miskolci Renátó** görkorcso-lyázó, **Börcsök Barbara** labdarúgó, **Lackó Lénárd** pool biliárdos és **Kecskeméti Árpád** sakkozó foglaltak helyet. A sakkverseny közben **Sánta Zoltán** és **Zvekán Péter** műsorvezetők a sportolókcal beszélgettek. Mindemellert voltak nyereményjátékok, vetélkedők és kézműves sakkfoglalkozások, este koncertek is, zajos, színes forgatag... Minderről a szervezők felvételei is tanúskodnak.

ÓBECSE

Lefelé folyik a Tisza...

Szép élményben volt része annak, aki április 27-én megnézte az óbecsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben megrendezett népzenei műsort, a Lefelé folyik a Tisza című estet. Gyönyörködhetett a szép népdalokban, néptáncokban, népi ruhákban, a zenekarok muzsikájában.

Ez volt a tizedik találkozó, melyen több vajdasági kórus mellett magyarországi együttesek is felléptek: a Mórähalmi Parasztkórus, a csongrádi Röpülj, Páva Kör, a temerini Dalárda, a csókai Rákóczi Férfikórus, a gunarasi Rozmaring asszonykórus, a Péterrévei Tisza tamburazenekar, a bácsföldvári Kultúrkör ME asszonykórusa, valamint a helybeli Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Pendely, Csicsörke, Dúdoló és Botra

Együtt vagy 150-en

népdalcsoportja. Ezenkívül fellépett még a váli Bíbor néptáncsoport. A műsor végén a fellépők közösen énekelték el a rendezvény címadó dalát,

kicsik és nagyok, több mint százötvenen álltak a színpadon!

K. E.

A helybeli Pendely énekegyüttes

Csicsörke énekegyüttes

FENNÁLLÁSÁNAK 6. ÉVFORDULÓJÁT ÜNNEPLI A THAN EMLÉKHÁZ

Az öko-tudatos, fenntartható életért

Interaktív kiállítással, diákversenyekek eredményhirdetésével zárult április derekán az ECO-School Interreg-IPA Magyarország-Szerbia határon átnyúló projektum az óbecsei Than Emlékházban, mely fennállásának hatodik évét jegyzi. Az egybegyűlteket Vicsek Annamária oktatási államtitkár köszöntötte, majd Bonifárt László, a Than Fivérek Értelmiség Kör elnöke mondott ünnepi beszédet.

pályázatra beérkezett munkákból válogatott kiállítást.

A kiállítás megnyitóra 50 diák érkezett Kiskunfélegyházáról, valamint a versenyen résztvevők és nyertesek is megjelentek. A diákokat és minden résztvevőt interaktív játékok vártak az Ökobecse Polgári Szervezet szervezésében.

A díjkiosztón a különdíjasok és három helyezett vehette át a kiérdemelt elismerést.

Eredmények makettkészítésben:

I. Erdélyi Barbara – Cseh Károly Általános Iskola, Ada

II. Aleksandra Mrđanov – Petőfi Sándor Általános Iskola, Óbecse

III. Farkas Levente – József Attila Általános Iskola, Kiskunfélegyháza

Küöldíjasok Kátai Regő, a kiskunfélegyházi József Attila Általános Iskola Platát utcai Tagintézménye, Sétáló Ákos, Petőfi Sándor Általános Iskola, Óbecse, Bakos Réka, Kókai Imre Általános Iskola, Temerin.

Kisfilm készítésében:

I. Lukity Dávid – Nem szúrja szemét a szemet? – Ady Endre Általános Iskola, Kishegyes

Bonifárt László, a Than Fivérek Értelmiségi Kör elnöke

II. Termol Tamara – Környezettudatosság régen és most – József Attila Általános Iskola, Kiskunfélegyháza

III. Rác Noémi – Samu Mihály Általános Iskola, Óbecse.

Koncz Erzsébet

A makettek

Kiss Zoltán, az Ökobecse Polgári Egyesület elnöke nyitotta meg a „Forgass filmet bármivel!” és a „Fenntartható változások az otthonodban”

HARMINC ÉVE ÚJRAKEZDŐDÖTT Emléktáblát avattak a cserkészek Muzslyán

A vajdasági magyar cserkészmovement újraindításának harmincadik évfordulója alkalmából május 3-án emléktáblát avattak a muzslyai Szűz Mária Szent Neve plébániatemplomban. Három évtizeddel ezelőtt **Kalapis Sztoján** atya kezdeményezésére ugyanis Muzslyán megalakult a Turul őr. Ezzel vidékünkön újra kezdetét vette a cserkészeti mozgalom, melynek nyomai a két világháború előtt is megtalálhatók.

„Délvidék kétszeresen is fontos helyet foglal el a magyar cserkészmovement történeti térképén. A jelenlevők joggal lehetnek nagyon büszkéek, hogy szűkebb szülőföldjükről, Nagybecskerekéről indult el a magyar cserkészet **Králik László** piarista tanárnak, »az első magyar cserkésznek« köszönhetően. Másodszor, a cserkészmovement 1989-es újraalakulásakor sem maradtak le a vajdaságiak, hiszen a Turul őr akkor is az elsők között volt» olvasható a többi között **Potápi Árpád János**nak, a magyarországi miniszterelnökség nemzetpolitikáért felelős államtitkárnak a vajdasági cserkészeket üdvözlő levelében. A muzslyai után sorra alakultak a cserkészcsoportok, így jelenleg a Vajdasági Magyar Cserkészsövetségnek 12 csapata és több mint négyszáz tagja van.

Az egybegyűlteket üdvözlötte **Hajnal Jenő**, a Magyar Nemzeti Tanács elnöke is. **Gabona Ferenc**, a Vajdasági Magyar Cserkészsövetség elnöke pedig reményének adott hangot, hogy az ifjúság nevelése folytatódni fog, és a nemes cél lángja nem alszik ki egyhamar.

K. I.

Jutalomkirándulás Budapestre

A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség jóvoltából vajdasági néptáncos gyermekek utazhattak Budapestre. A 270 gyermek között ott voltak az óbécsei Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Petrence és Csiperke együttesének néptáncosai is. A nap folyamán ellátogattak az Országházba, valamint a Hagyományok Házába, ahol a Magyar Állami Népi Együttes Megidézett Kárpátalja című műsorát nézhették meg. A szakmai jutalomkirándulásról valamennyien sok-sok emlénnel tértek haza.

K. E.

A maraton sokakat megszólított

Több ezren vettek részt idén is a Fruška gora-i (Tarcál-hegyi) maratonon, melyet immár 42. alkalommal rendeztek meg. Az első májusi hétfőn megtartott rendezvényre 17 országból érkeztek résztvevők, méghozzá több ezren, közülük 500-an versenyszerűen vettek részt a mozgást hirdető eseményen. Ők öt pályán indulhattak el, a többin pedig néhány ezer amatőr startolt, akik kedvtelésből, a természet iránti szeretetből, vagy egy jó hétfői program kedvéért érkeztek a Tarcalra. Meglehetősen sok magyar hangot is lehetett hallani a résztvevők között, akik Vajdaság számos településéről érkeztek.

A kétnapos rendezvényen 19 különböző hosszúságú útvonalon gyalogolhattak végig a kitartóbb résztvevők. A kisebb gyermekeknek szánt szakasz 4,1 kilométeres volt, az ultra extrém maratonra vállalkozóknak pedig 134,3 kilométeres távot kellett leküzdeniük. Valamennyi résztvevő adatait felvették, az induláskor könyvecskét kaptak, amit minden ellenőrzőponton hitelesítettek.

Hangszerbemutató a városházán

Az osztállyal elmentünk a városházára, ahol a zenede tartott nyílt napot. Bemutatták a vonós, a fúvós és az ütős hangszereket, és eljátszottak egy zeneszámot. A karmester bácsi viccelődött, azzal, hogy a füle mögé tette a pálcáját, és úgy tett, mintha beszélne hozzá a pálcá, és új gazdát keresne. A gyerekek nyújtották a kezüket, és amelyik gyerek kezéhez ért, az lett az új karmester. S engem választott a pálcá: a karmester megmutatta a mozdulatokat, és én is csináltam utána. Nagyon jó érzés volt, hogy karmester lehettem, mert amióta zenedébe járok, mindig szerettem volna kipróbálni!

Nagyon örültem ennek a szép napnak, annak, hogy eljöhettek erre a koncertre.

Mačković Tatjana, 1. c osztály, J. J.Zmaj iskola, Szabadka

Édesanyám

Édesanyám az a személy, aki engem mindig hazavár.

Nap mint nap friss ebédet készít nekem. Ő csinálja a legjobb lán-gost. Ebéd után megbeszéljük az iskolában történeteket. Jóságos és őszinte velem. Ha rossz a kedvem, ő mindig fel tud vidítani. Megle-pően kis méretű a lába, mindössze harmincötös. Vékony testalkatú, szőke hajú, mindig vicces. Kék szeme csillog az örömtől. Balkezes, ami a családban ritkaság. Sokat vagyunk együtt. Az anyukám egyben egy jó barátom is. Néha ki is oktat, meg le is szid, de én ezt sem bánom, mert szeretem.

Ő a világ legjobb anyukája.

Kis Botond, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarokanizsa

Szerelmes letterem

Azt az esetet írom le, amikor életemben először szerelmes letterem.

Oviba jártam. Nem szerettem menni, és azt ki is nyilvánítottam otthon egy kis sírással. S az oviba érkezve is, mégpedig úgy, hogy nem mentem be a terembe, hanem leültem a cipős ládára, és mérge-lődtem magamban. Feltűnt ez a dolog egy kislánynak az osztályomból, és mindennap kijött hozzám, és leült mellém. Sokat beszélgettem vele, és jól éreztem magam. Az idő múlásával már otthon nem sírtam az oviba menés miatt, de az oviban kitartó voltam a cipős ládán való ülésben, és nem véletlenül. Azt akartam, hogy hozzám kijöjjön a kis barátom. Így is volt sokáig, vagyis míg az óvó néni meg nem sokallta és be nem terelt minket az osztályba. Akkor én kértem, hogy vele ülhessek egy asztalnál, amit jóvá is hagyott. Ezután már szívesen jártam oviba, min-dig vártam az újabb találkozást a lánnyal. Nagyon jókat játszottunk együtt. Amikor fogócskázunk az udvaron, őt kergettem, és fordítva. Ha rajzolni kellett, neki rajzoltam. Egyszer én is kaptam tőle egy raj-zot, amin egy menyasszony és egy vőlegény volt egy nagy szívbé zárva. Emlékszem, nagyon boldog voltam. Amikor kettesével kellett sorba állni egy-egy sétára, mindig ő volt a párom. A legizgalmasabb része az volt, hogy ilyenkor fogtuk egymás kezét. Valami furcsa, felemelő érzést éreztem ilyenkor. Egyre szebbnek és jobbnak láttam a lányt, és akkor úgy gondoltam, ez biztos örökké fog tartani, mert annyira jó érzés, hogy ez véget nem érhet.

Tartott is sokáig, mert soha össze nem vesztünk, és nem is féltékeny-kedtünk egymásra. Az évzáró ünnepségre egy kis piros szívet kaptam tőle, én pedig az ő kedvenc csokiját ajándékoztam neki. A nyári szünet hosszú volt. Vártam az ovi kezdetét. Ám akkor ért az első nagy csa-lódás. Nem jött többé. Nagy fájdalmat éreztem a lelkemben. Később megtudtam, hogy iskolába indult. Akkor azzal vigasztalódtam, hogy egy év múlva majd ott találkozunk, és minden úgy lesz, ahogy volt.

De mire iskolás lettem, a dolgok megváltoztak, és a szerelmem is elfogyott lassacskán.

Zavarkó Endre, 6. osztály, Kókai Imre iskola, Temerin

A titokzatos kert

Nyikorogva nyílt ki az öreg öntöttvas kapu. Félve tettem pár lépést. Gyönyörű kertben találtam magam.

A kert közepén egy régi szökőkút állt. Belőle halk vízsuborgás áradt, madarak csicseregtek a fákon. A csendet éktelen kiabálás törte meg.

– Te ki vagy? Mit keresel az én kertemben? – kiabálta egy kis, dundi bácsi.

– Elnézést a zavarásért! Nem is tudom, hogy kerültem ide! – mondtam remegő hangon.

A kis bácsi alaposan végignézett rajtam, majd bemutatkozott.

– Gróf Senkiházy vagyok! Ma az én vendégem leszel! Gyere, bemu-tatom a kertemet!

Először a virágait mutatta meg. Furcsa, húsevő növényeire volt a legbüszkébb. A virágok szépek voltak, de egy kicsit éhesnek tűntek, ezért nem mentem a közelükbe. A kert nyugati része fákkal volt be-

ültetve. Titokzatos köd szállt a fák között. Ez egyben gyönyörű és fé-lelmes is volt egy kicsit. Halk funky zene szólt, és a fák ritmusosan rázták magukat.

– Általában heavy metalt hallgatnak, de ma, úgy látszik, funky hangulatban vannak. Tovább sétáltunk. A fáktól nem messze egy me-dence volt, de nem vízzel volt megtöltve, hanem telis-tele volt színes labdákkal.

– Te is a labda végett jöttél? – kérdezte gróf Senkiházy.

Akkor pillantottam meg a focilabdámat. Most már kezdtem vissza-emlékezni, hogy mi történt. Fociztam a barátaimmal, és felém repült a labda. Utána pedig a vaskapu előtt álltam.

– De nem adom vissza a labdát! Most már az enyém. Amikor unat-kozik, nagyságrend szerint sorakoztatom fel a labdákat – mondta a kis gróf.

Arcomon nedves cseppeket éreztem, úgy látszik, az eső kezdett esni. Valaki kiabálni kezdett a felhők közül. Hirtelen kinyitottam a szemem, és megláttam barátaimat, akik ijedten néztek rám. Kiderült, hogy a focilabda erősen fejbe vágott, ettől leestem, és pár percre elka-landoztam a titokzatos kertben.

Szakács Szergej, 7. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Egy nyári este a családommal

Egy nyári este az egész család a konyhában tevékenykedett. Anya épp a vacsora maradékait takarította az asztalról, mi pedig nagyban beszélgettünk. Egyszer csak zajt hallottunk kintről.

– Gyertek, nézzük meg mi történt! – szólított fel mindannyiunkat apa.

Kinéztünk és láttuk, hogy ájtöttek a szomszédok vendégségbe. Be-tessékeltük őket. Elkezdtünk beszélgetni:

– Mi újság nálatok? – érdeklődött Ildi.

– Hát – kezdtem el mesélni –, Luca már alszik, a többiek meg, lá-tod, itt vannak – magyaráztam.

– Rendben. Akkor menjünk játszani! – javasolta az unokatesóm.

– Mit játszunk? – kérdeztem.

– Játsszunk bújócskát, de jobb lenne csúszdázni!

Nagy örömmel kezdtünk játszani. A végére már mindent kipróbál-tunk. Egyszer csak Bátor, az öcsém azt nyafogta:

– Gyertek be ti is, aludni!

Bementünk, Bátor elaludt, mi pedig odaültünk a felnőttek közé, és hallgattuk a beszélgetésüket. Később, jóval később elmentek a vendé-gek, mi pedig lassacskán nyugovóra tértünk.

Végül elaludt mindenki, és reggelig fel sem keltünk. Álomban folytattam a játékot, ott, ahol a testvéreimmel és az unokatestvéreim-mel abbahagytuk. Jó lenne többször így összejönnünk.

Lassú Emma, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Betűtanulás

Szomorú Lára, 3. osztály, Vuk Karadžić iskola, Kanak/Konak

Az iskola, ahogy én szeretem

Az óbecsei négy általános iskola közül én a belvárosi Sever Đurkić Általános Iskolának vagyok a tanulója. Igaz, hogy csak 2 éve járok ide, de az iskolát szépnek és modernnek tartom, a tanárok is nagyon kedvesek, és sokkal jobban szeretem, mint a volt iskolámat, főleg a barátaim miatt.

Már 5. osztályos vagyok. Ahogy befejeztem a 4. osztályt, az 5. osztályban pár új tantárggyal ismerkedtem meg, ilyen a biológia, a történelem, a német és a földrajz. Ezeken kívül még sok tantárgyunk van, amik mind, mind nagyon érdekesek. Az alsó tagozat után egy kicsit furcsa volt, hogy minden órára más tanár jön be, de mostanra már megszoktuk. Iskolánkban magyar és szerb gyerekek is tanulnak.

Bár azt mondják, minden iskola egyforma, én mégis úgy érzem, hogy az én iskolám más, mint a többi. Az iskola a másik otthonunk, és nem azért, mert fél napunkat ott töltjük, hanem azért, mert szeretettel és törődéssel fordulnak felénk a tanárok. Egyetlen dolgon változtatnék. Azon, hogy kezdődjön később a tanítás, mert olyan korán kell kelni, hogy időben beérjünk az iskolába, én pedig nem szeretek korán kelni. Ha valaki megkérdezné tőlem, hogy miért kellene pont ezt az iskolát választania, én azt válaszolnám, hogy azért is, mert sok jó programot szerveznek nekünk. Ezen a héten is elmentünk korszolyázni Újvidékre.

Ez azért is volt olyan különleges élmény, mert én még sosem korszolyáztam ezelőtt, de a tornatanárnő segítségével gyorsan belejöttem. Bár az iskoláknak vannak hiányosságai is, mégis jó nap mint nap felkelni és eljönni ide tanulni.

Rajšli Adám, 5. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Együtt a család

Az én családom minden szombaton és vasárnap együtt van.

Ekkor a szüleink is igyekeznek velünk, gyerekekkel foglalkozni. Szeretem a hétvégét, kivéve, ha szombaton iskola van. Sokáig alhatok, és este nem kell korán lefeküdnöm. Természetesen a lecke az első, amit igyekszem megcsinálni.

Van, amikor barátokhoz utazunk a szüleinkkel. Ott játszunk a gyerekekkel, akiket ritkábban látunk. Sokszor vannak születésnapok, névnapok. Nagy a családuk. Szeretem a finom tortákat és a különböző süteményeket, amiket ott ehetek.

De legjobban azokat a hétvégéket szeretem, amikor anyukámmal és apukámmal társasjátékokat játszunk, és együtt a család.

Ortó Flórián, 5. osztály, Pacsér

Majális nálunk

Aleksandrović Lara, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Nagyi, mesélj!

Egyik vasárnap a nagyiéknál ebédeltem. Apai nagyanyám 75 éves, a neve **Nagy Abonyi (született: Kalmár) Valéria**. Láttam, hogy beszélős kedvében van, ezért megkérdeztem, milyen volt a gyerekkora, és mesélne-e róla.

– Szívesen – mondta. És bele is kezdett:

A második világháború alatt születtem, 1943-ban. Nagy szegénység volt a háború alatt és után. Mindent pontra lehetett vásárolni sorban állással. Én is sokat álltam sorban a boltok előtt. Aki csak tehette, maga termelte meg a mindennapit. Bizony, akkoriban az emberek önellátóbbak voltak, mint most. Nálunk is tele volt az udvar libával, kacsával és tyúkokkal. De nemcsak a megélhetés végett volt ennyi jószágunk, hanem mert a szüleim nagyon szerették az állatokat. Sok gazdtalan kutya és cica talált otthonra nálunk. Ezenkívül a dédtatád hobbiból is tenyésztett nyulakat és galambokat. A különlegesen szép példányokat kiállításra is vitte.

Az iskolát az úgynevezett Kopogi iskolában kezdtem. Ez egy alacsony épület volt három osztállyal és egy tanárral. Itt jártam ki az első és második osztályt. Az iskolában palatáblára írtunk, palavesszővel. A szomszéd néni és bácsi voltak az iskolaszolgák. Korán keltek, hogy bennünket már fűtött termek várjanak. Az órák alatt is be-benéztek a terembe, és ha kellett, tettek a tűzre. A deszkapadlózatot is szorgalmasan tisztán tartották. Harmadik osztálytól nyolcadikig a Petőfi Sándor Általános Iskolába jártam. Ekkor már voltak füzeteink, könyveink, sőt színes ceruza és tempera is. A fegyelmeléshez gyakran használták a vonalzót, a nádpálcát és a sarokba állítást. A szigor ellenére mégis szívesen gondolok vissza azokra a napokra.

Játékaink nemigen voltak. Azért feltaláltuk magunkat, készítettünk csutkákból, kukoricacsuhéból, papírból és rongyból játékokat. A barátnőmmel öltöztettük a papírbabát, fésülgettük a kukoricából készült lánykát, melynek a haja a kukorica bajusza volt. Sokszor összegyűltek az utcabeli gyerekek az utcán, ilyenkor árokmacsokáztunk és ugróiskoláztunk, télen pedig hógolyóztunk. Akkoriban sokkal nagyobb telek voltak. A hó csak szaporodott, szaporodott, és csak tavasszal olvadt el. Volt, hogy az utca túloldalára sem láttunk át, olyan hófal vett körül bennünket. A nagy hócsaták mellett szívesen szánkóztunk. Kerítettünk egy zsákot, megtöltük szalmával, és már húztuk is egymást. Ez volt a disznóvágások ideje is. Összejöttek a rokonok, szomszédok, fiatalok és öregek erre az eseményre. Mindenkinek volt valami feladata. Mi, gyerekek tüzelgettünk az üst alá, és hol egy kis sóért kellett bemenni, hol pedig egy edényt kivinni.

Születésnapot nem tartottunk, nem volt divat, mint manapság. Bezzeg a névnap és a búcsú! Nagy volt ám a készülődés. Csak még a padlást nem takarítottuk fel előtte. A sütés-főzésbe és a felszolgálásba a női vendégek is bekapcsolódtak, hiszen a dédmamám nem győzte volna egyedül. Még kötényt is hoztak magukkal a nők. A karácsonyt és a húsvétot már sokkal egyszerűbben ünnepeltük. Az új év várása is otthon zajlott szűk családi körben, csöndesen.

Nagyon szerettem a mozi. Kedvenceim a westernfilmek voltak, a magyar filmek közül a Piroska című maradt meg az emlékezetemben. Szüleim már jó korán elküldtek a pénztár elé, hogy kapjunk jegyet. Később egy utcabeli ismerős lány családja vásárolt televíziót. Olykor megengedték, hogy én is nézzem egy kicsit.

Még valamit szeretnék elmesélni. A dédtatád vett egy nagymotort. Ezzel jártunk a méhekhez, tudod, ő még méhészkedett is. A kaptárakat hol a hajdújárás akácosba vitte, hol a Fruška gorára (Tarc-al-hegy), de volt, amikor Horvátországba. A Száva mentén, egy domboldalra épült tanya közelében is álltak néhány évig a kasok. A pajtában a szén aludtunk, és bebarangoltuk a gyönyörű környéket.

– Szerényen éltünk és boldogan, mert fiatalok voltunk! – fejezte be a meséjét.

Nagy Abonyi Zsóka, 5. osztály, Stevan Sremac iskola, Emlékiskola Kihelyezett Tagozat, Zenta

KARNYÚJTÁSNYIRA A JÖVŐ Víz alatti étterem Norvégiában

Futurisztikus épület nyitotta meg kapuit Norvégiában, az Északi-tenger partján, ahol Európa első víz alatti étterme épült meg. A különleges építmény egyben kutatóközpontként is üzemel majd, ahol a szakemberek a tenger élővilágát tudják tanulmányozni.

Az Under nevű épület – ami norvégul azt is jelenti, hogy „csoda” – az Oslótól mintegy 400 kilométerre fekvő Lindesnesben található, és a benne kialakított étterem öt és fél méter mélyen várja vendégeit. Az Under amellett, hogy Európa első ilyen épülete, a világ legnagyobb víz alatti étterme is.

Az épületet egy elsüllyedt periszkóphoz hasonlítják a megálmódói, ahol a vendégek úgy fogyaszthatják el a fogásokat, hogy közben a hatalmas üveglakon keresztül a tenger élővilágát csodálhatják.

A szerkezetet úgy tervezték, hogy az idővel teljes mértékben integrálódjon a tengeri környezetbe: a külső falakat úgy alakították ki, hogy a kagylók és más élőlények meg tudjanak rajta telepedni, így a víz alatti építmény egyfajta mesterséges korallzátonnyá fog válni idővel. Tervezésekor emellett azt is szem előtt tartották, hogy szélsőséges időjárási viszonyoknak is ellenálljon, még a legnagyobb hullámok „támadásának” is. A világon egyébként mindössze néhány víz alatti étterem található, főként a trópusi vizekben, mint az indiai-óceáni Maldív-szigeteken.

A turisztikai attrakció mellett a projektum egyformán fontos része a tengeri kutatások elősegítése. A víz alatti építmény interdiszciplináris kutatócsoportokat fog fogadni, amelyek tanulmányozzák a tengeri ökoszisztémát és a halak viselkedését, kamerákon és más mérőeszközökön keresztül, amelyek az étterem homlokzatán és azon kívül vannak felszerelve. A kutatók célja, hogy dokumentálják a fajok populációját, viselkedését és sokféleségét, kamerákon és élő megfigyeléseken keresztül.

Egy elsüllyedt periszkóphoz hasonlítják megálmódói a tenger élővilágának megcsodálására is alkalmas vendéglőt

CSILLAGÁSZAT

A Jupiter szeme?

Bámulatos fotókat küldött a Jupiter vörös szemének is nevezett foltból a bolygót megközelítő Juno űrszonda. A képek egy részét máris közzétette a NASA. Valójában egy óriási vihar a Jupiteren látható Nagy Vörös Folt, ami évszázadok óta izgatja az emberiség fantáziáját. Már a XVII. században is megfigyelték.

Pilóta nélküli légitaxi

Nem mást, mint pilóta nélküli repülő taxit fejleszt az Uber a NASA-val összefogva. A két cég közösen dolgozza ki a taxidrónok rendszerét, a vertikális fel- és leszállásra alkalmas hálózat megtervezését, kiépítését.

Az Uber vezetői ezt egy technológiai kiállításon jelentették be, ugyanis az Uber a városi mobilitás forradalmasítását tekinti küldetésének. „Az emberek közlekedése, az áruszállítás bővülése azt jelzi, hogy a következő években egyre súlyosabb problémákat okoz a városi forgalom növekedése. Forradalmi innovációra van szükség. Ezt kínáljuk mi.”

A drónok tisztán elektromos áramra fognak üzemelni. A tervek szerint a tesztrepüléseket már 2020-ban Los Angelesben elkezdik, a 2028-as olimpiára már szeretnék beindítani a szolgáltatást. Az Uber nem csak a kaliforniai városban, hanem Dallasban és Dubajban is elérhetővé akarja tenni az alkalmazást.

A nehéz terepen: exoskeleton

Futurisztikusnak és ijesztőnek hangzik, de az exoskeletont azért tippelik a jövő egyik holtbiztos technikájának, mert már a jelenben is elég komolyan jelen van. Egy külső csontvázat képzeljünk el, amely megsokszorozza a hordozója erejét, egy építkezésen például szó szerint több száz kilós elemeket pakolhatnak odébb a munkások.

Nyilván számos területen alkalmazható az exoskeleton, segítheti például a mozgássérültek felépülését, vagy akár újra járhatnak a segítségével a mozgáskorlátozottak. Már elkészült az első, kereskedelmi forgalomban kapható exo, és ahogy terjed a technológia, nyilván mennek majd lejjebb az árak is.

Ma már matematikai modellek alapján is állítják, hogy a Jupiter vörös szemeként is emlegetett folt tartós viharcella, bár a kutatók a folyamatos megfigyelések során zsugorodni látják.

A gázóriásról még mindig keveset tudunk. Főként hidrogénből áll, a helium a negyedét adhatja, de még mindig nem tudjuk, hogy pontosan milyen elemekből épül fel szilárd, sziklásnak mondott magja. A bolygót köntösként borítja be az intenzív jupiteri időjárás, látványossá téve a viharokról készült fotókat, de a kutatókat már rég az érdeklő inkább: milyen a felszíne.

Vibráló helikopterek

Százötvenmillió éve alig változtak a rovarvilág legjobb repülői, amelyek ügyes ragadozók, vízhez kötődők, jó alkalmazkodóképességük, széles körben elterjedtek a világon. A természetben állandó társaink, amelyek a tavak és a folyók mentén gyakran ejtik ámulatba légi bemutatóikkal a szemlélődő embert.

A szitakötők rendje a legősibb rovarrendek közé tartozik. A felső-karbon elején, mintegy háromszázmillió évvel ezelőtt a korpafüvekkel tarkított zsurló- és páfránymocsarak voltak elődeik, az ősi recésszárnyú rovarok (Palaeodictyoptera) élőhelyei. Ebből az időből olyan maradványok ismeretesek, mint amilyen például a felső-sziléziai szénmedencében talált Erasipteron larischi, amely már a kezdetleges szitakötők (Protodonata) jellegzetes tulajdonságait mutatja. A perm és a jura közötti időből fennmaradt szitakötőleletekből arra lehet következtetni, hogy a fajgazdagság növekedése és a testfelépítés bonyolultságának fokozódása mellett a testméretek jócskán csökkentek. Jelenleg mintegy négy-ötezer fajuk ismert a Földön, s a sarkvidékek kivételével mindenütt benépesítik a szárazföldi vizeket, de némely fajuk a brakkvizekben is előfordul.

A legősibb

Az első, szinte teljes épségben fennmaradt összitakötő, a Meganeura monyi a felső-karbonban élt, és 30 centiméter hosszú testével, valamint 66 centiméter fesztávolságú szárnyával mindmáig a legnagyobb európai rovar.

Az élővilág e nesztelen „helikoptereinek” látványos és eseménygazdag légi életmódja rövid ideig tart. Sajátos, több szakaszú, közvetlen vedléses átváltozáson mennek át. Először az embriónális fejlődés során kialakul az előlárva, majd megkezdődik a vízben a lárváállapotú fejlődés, ezt követi a kirepülés, vagyis a légi életmódú felnőtté (imágóvá) válás. Végül az érésel, a párkereséssel, a párzással és a tojásrakással fejeződik be a folyamat.

A szitakötő teste – a legtöbb rovaréhoz hasonlóan – fejre, torra és potrohra tagolódik. Ezeknek a felépítése azonban – a sajátos életmenetből és -módból következően – eltér más rovarcsoportokétól.

Az imágó fején levő képződmények közül a fejtököt oldalról beborító, sötét, bizonyos fajcsoportoknál a fejtetőn össze is érő hatalmas, összetett

Sávos szitakötő hímje

szemek a legfeltűnőbbek. Ezek a külvilágról mozaikszerű képet alkotnak. A fejtetőn – a háromszög csúcsait utánzóan – három pontszem van, amelyek elsősorban a fényerősség változását érzékelik.

Az összetett szemek előtt, a homlok két szélén rövid, sörteszerű csápok helyezkednek el. A rajtuk levő érzékelőszőrök és -sejtek érzékelik az ellenséget. Eme információra a különböző repülési és landolási manőverek pontos végrehajtásához van szükség.

A ragadozó életmódú szitakötőknek erős, több részből álló rágó szájszervük van. A legfelül levő páros rágókról kapta a rend a latin nevét (Odonata), amely fogazottakat jelent. A keskeny nyakon ülő fej rendkívül nagy ívből (oldalirányban 180, előre 40, hátra pedig 70 fokos szögben) forgatható. Az erőteljes tor mindhárom szelvényének hasi oldalán egy-egy pár láb ered, míg a két pár hátrányú szárny a teljesen összeolvadt második és harmadik szelvény háti részének szegélyéhez csatlakozik. A tor e részében a repülést segítő óriási légzacskók és hatalmas izomkötegek vannak.

A szitakötők külön-külön is tudják mozgatni üvegszerűen áttetsző, gazdagon erezett szárnyaikat, ezért rendkívül sokféle manőverre képesek, ami páratlan az élővilágban. A két szárny pár a kisszitakötőknél csaknem egyforma (innen származik a Zygoptera, egyenlő szárnyú alrendnév). A nagyszitakötőknél a hátulsó szárny test felőli része (az úgynevezett tömező) számotte-

vően kiszélesedett, ezért a két szárny pár eltérő alakú. (Ezek a fajok az Anisopterák, azaz egyenlőtlen szárnyúak alrendjébe tartoznak.) A lassan repülő kisszitakötőknél a két szárny többékevésbé azonos módon működik, míg a gyorsabban repülő (akár 40 kilométer/óra sebességet is elérő) nagyszitakötőknél a hátsó szárnyak főleg a meghajtásban, az elülsők pedig jobbra a kormányzásban segítenek. A szitakötők lábai, bár járólábak, mégis elsősorban a leülést és a szákmány megragadását szolgálják.

Harmadik testtájuk, a potroh feltűnően hosszú és karcsú, ezért számos félelmet keltő nevet kapott: ördög tüje, sátán vesszeje, szemén döfő. Tíz csőszzerű, mérsékelten kitinizált ízből (potrohgyűrűből) áll, amelyeket vékony, bőszerű redők kötnek össze. A potrohgyűrűk tehát mozgékonyan kapcsolódnak egymáshoz: összetolhatóak és szögben elhajlíthatók. A „könnyűszerkezetes és elemes” felépítés révén a potroh megfelelő szilárdságú, ugyanakkor rendkívül rugalmas és hajlékony. Tartalmazza az emésztőszerveket, a cső formájú szívet, az ivarmirigyeket, hordozza az ivarszerveket és a párzási segédfüggelékeket. Emellett többnyire jellegzetes színével, mintázatával optikailag is segíti a párfelismerést. Ráadásul repülés közben stabilizál és egyensúlyoz, mozgékonyasága révén pedig a szárnyak tisztogatására is használható. Párzáskor ugyanakkor meghosszabbított fogóként, tojásrakáskor pedig íves feszítőként vagy billenős emelőként működik.

Kék légivadász

Útszéli szitakötő

A három dió

Volt egyszer egy igen-igen szegény ember. Olyan erősen szegény volt, hogy a három árva gyermekén kívül egyebe sem volt. Még azokat sem tudta mivel eltartani. Egy nap azt mondta nekik:

– Na, fiaim, vegyétek az utat elejetekbe, s menjetek, ki merre lát, mert én nem tudlak titeket tartani. Nincs mivel, mert én szegény ember vagyok.

El is ment a három testvér, s mikor egy keresztúthoz értek, azt mondták, hogy három esztendő múlva itt találkoznak, s akkor meglátják, ki mit szerzett. El is váltak, elmentek, ki merre.

Mikor betelt a három esztendő, eszébe jutott a legkisebb fiúnak, hogy haza kell indulnia. Egy öregembernél szolgált. De olyan becsületesen szolgált, hogy örökké jobban megcsinált mindent, mint ahogy mondták. Egy nap az öreg elé állott.

– Na, öregapám, betelt a három esztendő, s immár el kellennem, hogy találkozzam a testvéreimmel. Amit megérdemlek, azt ad nekem fizetségbe.

Az öregember fel is kelt, elővett háromszáz aranyat, három diót, s letette az asztalra.

– Na, fiú, ha a pénzt elveszed, tudd meg, nem adom tiszta szívből. De ha elveszed a diót, azt tiszta szívből adom.

A fiú azt gondolta magában: „Amilyen tiszta szívből én őket szolgáltam, ha olyan tiszta szívből találja adni a diót, akkor azt veszem el.” Mondja is a fiú:

– Na, maradjon békével, öregapám! Elveszem a három diót, mert azt tudom, tiszta szívből adja, s ha élünk, még megtérek ide.

– Járj békével, s az Isten adjon szerencsés utat, de én tudom, hogy ide hozzám soha meg nem kell térned.

Ment a fiú a keresztúthoz, s összetalálkozott a testvéreivel. Kérdik is egymást, ki mit kapott, mutassa meg. Testvérei elővették a sok aranyat, ő pedig a három diót. Kezdték szidni a testvérei, hogy három esztendőt három dióért szolgált.

– Nem baj, én ezt is szeretem. Nekem ez is jó, mert tiszta szívből adták.

A testvérek elzavarták a kisebbet, hogy ne egyszerre menjenek haza, mert ha édesapjuk meglátja a három diót, nem állja meg szidalom nélkül.

A kicsi bement az erdőbe, megvárta, míg testvérei előremennek, majd ő is elindult utánuk. Mentében megéhezett, de étele nem volt. Egy kúthoz ért, s azt gondolta magában: ha nincs mit egyen, legalább igyon. De mi jön eszébe? Törjön csak meg egy diót, megeszi, arra csak jobban esik a víz.

Elő is veszi a diót, de mikor megtöri, megrémül. Csorda juh

kezdett kifolyni belőle. Csengettyű a nyakukban, de annyi volt, hogy nem is tudta megolvasni! „Ej – gondolta magában –, van mivel édesapámhoz hazamenjek.” Elfelejtette a szomorúságát, étlenségét, csak mehessen haza.

Az úton eszébe jutott, hogy még egy diót meg kéne törni. Mikor azt is megtöri, marhák kezdtek kifolyni belőle, s ökrök. Legutoljára

egy szekér, két szép ökörrel befogva. Felült a szekérre, a juhok s a marhák, mintha parancsra tennék, olyan szépen ballagtak utána.

Közel a házhoz eszébe jut a harmadik dió is. „Törjem csak fel ezt is, ne vigyem épen haza.” Abból meg egy világszép leány szállott ki. Mikor a fiú meglátta, úgy megörvendett, azt se tudta, hol van.

Mikor a másik két testvér hazért, éppen csak megmutatták az aranyat, ki mit kapott, hát csak megérkezett a kisebb is. Egy eszténa juhval, egy csorda marhával, s egy szép leánnyal az ökrös szekéren. Megijedt a két testvér, mikor meglátták, hogy honnét kapta ő azokat, mert mikor elváltak, csak három diója volt.

– Ugye, mondtam én nektek, hogy azt tiszta szívből adták. Nem lehet, hogy az ember csak a pénznek örvendjen. Abból a három dióból kelt ki minden, amit itt láttok. Most kacagjatok, ha tudtok!

Elindult a másik két testvér is, hogy megkeressék az öregot, akinél szolgált, de sem az öregot nem kapták meg, sem ők nem tértek meg többet soha.

Kisebb öccsük otthon maradt, s eltartotta édesapjukat is haláláig. S ő maga máig is él, ha meg nem halt. Még most is feji azt a nagy eszténa juhot.

(Magyar népmese)

Fenn a fagyos Finnországban, valamelyik városkában állt egy ódon óratorony, bimbamozó mindenkori. Nézte a nép reggel-este, városlakó váltig leste, mit mutat a toronyóra, hányason van mutatója, hányat ver a harang nyelve fülhegyezve azt figyelte, hallgatta a haranghangot, hány bimmet üt és hány bammot. Hogy a bimdek száma mennyi, onnan tudta, mit kell tenni, mi a dolga, mindig onnan, hányszor szólt az óra, hogy bamm. Harangozott reggel hatot, ágyban a nép ásíthatott, harangozott reggel hetet, fekhelyéről felkelhetett, pontban nyolckor, nem ám kábé kong az óra, kész a kávé, mire bimbamozott tizet, mindenki megreggelizett, vert az óra tizenegyet, szaunázni igyekeztek, ütött déli tizenkettőt, lazaclevés máris megfőtt, mutatója egyet mutat, befonták a szakállukat, négyet ütött, nosza jól van, megmérték minigolfban, harangozott hatot este, kimentek egy hokimeccsre, nyolcat ütött este nyolckor,

Varró Dániel A kíváncsi óratörpe (Részlet *A szomjas troll* című kötetből)

mese penderült a polcról, elütötte a kilencet, párnán éberen pihentek, kongatott az óra tizet, kértek még egy pohár vizet, gingallózott tizenegyet, goblinoktól ijedeztek, az éjféle bimbambumra mind aludtak, mint a bunda. Mért nem volt a toronyóra egy kicsit se kelekótya? Hogyhogy egy bim nem sok, annyi néhanapján nem maradt ki? Azért nem volt kelekótya kicsit sem a toronyóra, mert az óraszerkezetben egy kis törpe rejtezett benn, egy kis törpe Eino néven búj meg ott a belsejében, egy kíváncsi, kistermetű, lébenkanál természetű, ferdesipkás, orragörbe, Eino nevű óratörpe. Hogy ketyegjen, bármi furcsa, ő húzta fel, volt egy kulcsa, delet mutasson vagy hatot, mutatóin ő matatott, kongatását ő kezelte, rézharangot ő rezelte. Hanem egy nap a kis Eino, szóra jóra juszt se hajló, a kíváncsi lébenkanál egy kis kúpkereket talált, ott az óraszerkezetben, hol, mint tudjuk, rejtezett benn, felfigyelt egy ritkaféle, furcsa kis fogaskerekre. Fölötte egy tábla lógott, filccel rá volt írva jól ott: „FONTOS! TILOS! VIGYÁZZ! VESZÉLY! SEMMIKÉPPEN HOZZÁ NE ÉRJ!”

Elmélázott a kis Eino, szóra jóra juszt se hajló, a kíváncsi lébenkanál, megkérdezte mélán magát, azt kérdezte kíváncsian: „Hozzáérek, akkor mi van? Mi volna, ha kézbe venném, némiképp megnézegetném, csak egy csöppet csavargatnám, ez lenne a csocsólabdám, megkóstolnám, milyen ízű, hajjgálnám, milyen ívű, kipróbálnám, milyen kemény, lakkaszörppel leönténém?” Mit tett a kis törpe, Eino, a jó szóra juszt se hajló, mit gyanítotok, gyerekek? Azt a kicsiny kúpkereket kíváncsian kézbe vette, némiképp megnézegette, csűrögette, csavargatta, tesztelte mint csocsólabda, megkóstolta, milyen ízű, hajjgálta, milyen ívű, falhoz vágta, leejtette, lakkaszörppel leöntötte. Befuccsolt a fogaskerek, összeragadtak a recék, szörpállónak nem bizonyult, fogainak fele kihullt, csocsózástól nem kicsorbult? félre fikarcnyit se fordult. Tönkrement a toronyóra, puff, megállt a mutatója, pontos időt juszt se jelzett, bimbammozni elfelejtett. Eino, a kis óratörpe tanakodott fejét törve, görbe orrát vakargatva, sapkacsúcsát csavargatva: „A mutató megállt, nem jár. Mi a francot tegyek immár?” Törte fejét töprenkedve, rőt szakállát söndörgetve,

míg kipattant ím az ötlet, söndörgetés közbe jött meg: „Jaj, hát a vén Jukka-Pekka, óratörpék öregapja majd megoldja a gubancot, ad valami varázsvackot, lesz bajomra bizonyára egy kis csodamicsodája.” Nosza bújít is Eino egyből ki az óraszerkezetből, harangkötélen lecsusszant, harangról a földre huppant, futott fürgén, máris szaladt zebraikon át, autók alatt, rohanat réten, loholt lejtőn, át egy fagyos fenyőerdőn, át egy tóparti tisztáson, bűvös buszvégállomáson, hol sziklák közt szabadstrand áll, ott megállt egy fagyis standnál, kért egy gombóc fagyit, kéket, kért hupikék törpikéset, vett egy gombóc vaniliát, a fagyissal eldiskurált, aztán fürgén tovább futott, s Jukka-Pekkához is jutott. Ott tüstént a tárgyra rátért, mondta máris a magáét: „Taccsra ment a toronyóra. Megállt mindkét mutatója. Óratörpék öregapja, te vén, morgós Jukka-Pekka, oldd meg, kérlek, a gubancot, adj valami varázsvackot!”

Kis viking legendárium

„Ne etesd a trollkat” – olvashatjuk gyakran internetes fórumokon, mert hát a troll egy éhes, szomjas jószág. Provokatív és erőszakos, bosszantó és buta. Hasonló lények hemzsegnak Varró Dani könyvében is: orkok, ogrék, goblinok, óriások, habléányok és a hablegények. Mindnek megvan a saját bogara, furcsa szokása. A habléányok és legények példának okáért a halálba vonzzák énekükkel a hajósokat. Az olvasó mégsem veti szemükre emberi mércével mérten bűnös életmódjukat, hiszen a zord, külö-

nös és színes hagyományú északon járunk, ahol könnyedén repülnek a buzogányok, és halálos veszélyt jelentenek a mókusok. Egyesek úgy tartják, hogy a vikingek már Kolumbusz Kristóf előtt jártak Amerikában. Ha igaz, ha nem, mindenképpen keménykötésű fickók voltak, ezért mitológiájuk, amelyet Varró Dani is felhasznál, szintúgy ilyen vad és zabolátlan.

Ebben a szó szerint is varázslatos könyvben négy különböző történet olvasható, de összeköti őket a szereplők vándorlása, vagy a szárnyas vad-

malac szárnycsapásainak hangja. Verses forma, de nem líra, elbeszélő költemények, minieposz, legenda, lapozgató kalandkönyv és a Kis habléány átírata (Varró Dani – ezt tőle tudom személyesen – mindig elégedetlen volt Andersen meséivel). Kaland, izgalom, vadulás és irodalmi utazás is egyben (avagy hogyan is kerül a hét törpe meg a walesi bárdok a fjordok mellé?). Vajon mi kellhet még? Mindehhez jó olvasást kíván:

Herédi Károly
elfogult viking- és trollrajongó

Mitől függ, hogy milyen okosak vagyunk?

Természetesen attól, hogy milyen nagy az agyunk – mondanák sokan. Pedig ez nem így van, hiszen, ha csupán a nagyság dőntené el a teljesítőképességet, akkor a toronyórának pontosabban kellene járnia, mint a karórának. A pontosság azonban nem a nagyságtól, hanem a szerkezet finomságától függ. Így van valahogy ez az emberekkel is: nem feltétlenül az a legokosabb, aki a legnagyobb kalapot viseli! Néhány híres nagy embernek az agyát halála után megmérték. Kiderült, hogy némelyiküknek az átlagnál kisebb volt. A legnehezebb aggyal viszont – az eddigi adatok szerint – éppen egy idióta rendelkezett.

Tehát „az ész” nem a nagyságtól, hanem az idegsejtek számától függ. Más adatok érdekes módon azt látszanak bizonyítani, hogy késő öregkorukig azok őrzik meg értelmük frissességét, akik egész életükben „dolgoztatták” az agyukat. A magas életkor, úgy látszik, nem a lustáknak, hanem azoknak kedvez, akik szeretik „tornáztatni” az agyukat. Jó lesz ezt idejében meggondolni!

Miért jó a könyvtár?

Bár egy könyvet birtokolni fantasztikus dolog, létezik egy hely, ahol a választék kimondhatatlanul széles, és időről időre bővül – ez a könyvtár. Jártatok már könyvtárban? Tagjai vagytok-e településetek könyvtárának? Ha még nem, íme néhány ok, miért érdemes betérnetek:

- * Egy idő után nem csupán egy betérő olvasóként, hanem barátként tekintenek rád, megbíznak benned, tudják, hogy milyen igényeid vannak, mit keresel... olyan ez, mint egy nagy család!

- * Olyan könyveket is megtalálász, amit otthon nem, de még az interneten sem az e-könyvek között.

- * Ritka kéziratok, lexikonok, enciklopédiák, kutatási anyagok közül válogathatsz, amit akár tanulmányaidhoz, házi feladat elkészítéséhez is segítségül hívhatsz.

- * Hol máshol ismerhetnél meg olyan embereket, akikkel megegyezik az érdeklődési köröd, ha nem a könyvtárban?

- * Egy hely, ahol a könyvek nemcsak porosodnak, hanem kézről kézre járnak. Jó érzés tudni, hogy létezik egy közösség, egy menedék, ahol még mindig a könyvek állnak a középpontban.

SZÁZHARMINC ÉVES GYERMEKSAJTÓ

Az Én Újságom

Feltételezhető, hogy az 1870-es évek elején jelentkezett igény a gyermekeknek készülő újságokra. Az Én Újságom című lap százharminc évvel ezelőtt, 1889. december 15-én indult, a 6–10 éves korosztálynak szóló egészen 1944-ig. Első szerkesztői **Benedek Elek** író és **Pósa Lajos** költő voltak. Gazdag és változatos verses és prózai anyaga több mint fél évszázad gyermekirodalmának eszmei mondanivalójáról, pedagógiai és esztétikai irányairól ad szemléletes képet. Tartalmilag sokoldalú, az irodalmi és az ismeretterjesztő rovatok egyensúlyát megtartó lap volt. A korszak gyermek- és felnőttirodalmának legrangosabb képviselői írták: Benedek Elek, Bródy Sándor, Gárdonyi Géza, Heltai Jenő, Jókai Mór, Krúdy Gyula, Mikszáth Kálmán, Molnár Ferenc, Móricz

„Egy kicsit” megváltoztak időközben a gyermeklapok

Zsigmond. Színvonalas, az új igényeket gyorsan felmérő, európai viszonylatban is modern gyermeklap volt, hetente jelent meg. Illusztrációi, fényképanyaga kevésbé művésziek, inkább célszerűek voltak.

Nem mindennapi csókok

A magyar történelem legnagyobb csatái (13. rész)

A magyar történelem háborúkban és csatákban gazdag ezer esztendejét számtalan ütközet határozta meg. A magyarság harcolt már rögtön honfoglalása után a németekkel, később az ázsiai támadókkal, így a besenyőkkel, tatárokkal, törökökkel, majd a függetlenségét fenyegető osztrák és orosz hadakkal is. Volt, amikor győzött, volt, amikor veszített. A tanulmány 20 csata bemutatásával igyekszik összefoglaló áttekintést adni a magyarok ütközeteiről a honfoglalás korától egészen a második világháborúig. A történelemcikk.hu alapján ebben a félévben bemutatjuk a következő csatákat: pozsonyi (907), muhi (1241), rozgonyi (1312), nikápolyi (1396), várnai (1444), rigómezei (1448), mohácsi (1526), mezőkeresztesi (1596), szentgotthárdi (1664), nagyharsányi (1687), trencsényi (1708), győri (1809), pákozdi (1848), segesvári (1849), temesvári (1849), königrázi (1866), isonzoí (1915), gorlicei (1915), alföldi páncéloscsata (1944), balatoni csata (1945).

A segesvári csata

A csata ideje: 1849. július 31.

A csata helyszíne: Erdély belső területe, Brassótól 100 km-re északnyugatra, Segesvár (ma: Sighisoara) mellett.

Harcoló felek: Az egyik oldalon az 1848/49-es magyar szabadságharcot elfojtani akaró osztrák-orosz szövetség Erdélybe vezényelt orosz hadserege állt, Alekszandr Nyikolajevics Lüders tábornok és Eduard Clam-Gallas osztrák tábornok vezetésével, velük szemben a Bem József tábornok vezette magyar honvédseregek sorakoztak fel.

Az összecsapó erők nagysága: Az orosz-osztrák haderő 12 ezer katonát számlált (30 ágyúval), a magyarok 6 ezer fővel vonultak fel (és 12 ágyúval).

A csata lefolyása: Bem József látszólag nagy létszámú erdélyi serege a valóságban kétharmad részben újoncokból állt. Az erdélyi parancsnok feladata a magyar szabadságharcot elfojtani szándékozó orosz intervenciók csapatok és havasalföldi román felkelőkkel kiegészült császári erők feltartóztatása volt, míg Görgey Artúr fővezér a magyarországi hadszíntéren módot talál a győzelem kivívására. Lüders a Vöröstorony-szoroson át nyomult be Erdélybe, és miután sikertelenül támadta Székelyföldet, az Alföld irányában próbált meg kitörni. Bem az orosz hadmozdulatok nyomán rákényszerült az összecsapásra, ezért Segesvár környékén 1849. július 31-én csatát vállalt az intervenciók erők ellen. A lengyel származású tábornok abban bízott, hogy az ellenség érkezése előtt egyesülni tud majd Dobay József, Kemény Farkas és Stein Miksa kisebb létszámú alakulataival, és így 8000 katonát állíthat szembe Lüders nagyjából 10 000 fős seregével. Az orosz fővezér azonban ügyes taktikával elvágta a segédhadakat Bem főerőitől, aki, miután segítséget küldött Székelyföld védelmére, mindössze 2500 katonával és 16 ágyúval vállalta el az ütközetet. A két sereg

Bem József

Segesvár és Héjjasfalva között – a várostól keletre – ütközött meg, a Küküllő folyótól délre eső területen, az Ördögerdő és a Segesvári-erdő közötti Ördögpatok völgyében. A maroknyi magyar erők számára a csata kedvezően indult, a délelőtti ágyúzás során ugyanis halálos találat érte Szkarjatin tábornokot, Lüders vezérkari tisztjét. Mivel az ellenség mindössze állásainak védelmére szorított, Bem hamarosan rohamot indított a Segesvári-erdőben kiépített orosz állások ellen, de az Ivin altábornagytól, majd a délután folyamán magától Lüders tábornoktól érkező erősítések segítségével az intervenciók erők újra és újra visszaverték a magyar rohamot. A csata sorsát – a nyilvánvaló orosz fölény és a honvédek ágyúinak meghibásodásai mellett – végül a magyar fővezér ballépése döntötte el, ő ugyanis az erdőben harcoló egységeken kívül nem feltételezett több ellenséges csapatot Segesvár környékén. Miután a Segesvári-erdőben és a völgyben vívott küzdelem centruma a Küküllő menti jobbszárnyra tevődött át, Bem – sejtései alapján – vakmerő módon a balszárnyról is átcsoportosította erői nagy részét, hogy több órás küzdelem után végre kieszközölje

Petőfi szobra Fehéregyházán

az áttörést. Az elkeseredett harcot végül Lüders 5500 fős hadteste döntötte el, mely délután 4 óra után elhagyta korábbi állásait, érkezése után pedig elsöpörte a gyenge magyar balszárnyat. Az áttörést tehát az oroszok érték el, akik nem sokkal ezután egy villámgyors lovasrohammal megtörték a honvédeket. A magyar seregek délután 5 óra után összeroppantak a többszörös túlerővel szemben, és pánikszerű menekülésbe kezdtek Fehértplom irányában, miközben hadianyaguk és ágyúik java része orosz kézre került. A kozákok a győzelem után hajtóvadászatot indítottak a visszavonuló magyarok ellen, így kisebb csoportok éjszakába nyúló véres utóvédharcot folytattak Segesvár környékén. A zűrzavart jól mutatja, hogy a menekülő honvédek beleütköztek a magyar lovasságba, közben a fővezér, Bem egy mocsárba zuhant lováról – csak este mentették ki a felkuta-

Lüders

tására induló honvédek –, és valószínűleg abban az órában vesztette életét Petőfi Sándor költő, a lengyel tábornok hadsége is, akinek holttestét soha nem találták meg.

Halottak száma: A magyarok 1200 főt veszítettek, az oroszok vesztesége ismeretlen.

Győztes fél: Orosz győzelem

A csata jelentősége: Bár a segesvári ütközet komoly vereség volt az erdélyi erők számára, Bem előrelátásának köszönhetően korántsem volt végzetes: a honvédseregek maradéka már augusztus 1-jén egyesült a kolozsvári és besztercei csapatokkal, és a hónap elején apróbb győzelmeket is elért az oroszok ellen. Az erdélyi hadszíntér sorsát az augusztus 6-án vívott nagyszebeni és nagycsúri ütközetek pecsételték meg, ahol a többszörös túlerőben harcoló cári és császári erők felmorzsolták Bem seregének jelentős részét. Tekintve, hogy a következő napokban a főerők is döntő vereséget szenvedtek Temesvárnál – mely csatában egyébként Bem József ugyancsak részt vett –, elmondhatjuk, hogy a lengyel tábornok a nehézségek és a kudarck ellenére hősiiesen teljesítette vállalt feladatát, ugyanis Lüders, az orosz célkitűzéssel ellentétben, nem tudott kijutni a magyarországi hadszíntérre.

Az alábbiakban azokról a sztárokról szólunk, akik összeálltak annak érdekében, hogy a rajongókat zenei újdonságokkal lepjék meg, és a szeretetre hívják fel a figyelmet.

Ismét együtt a fivérek

A Jonas Brothers 2005-ben alakult meg, a következő évben pedig kiadták debütáló lemezüket *It's About Time* címmel. Egy évvel később a Jonas Brothers lemezzel jelentkeztek, azután pedig 2008-ban az *A Little Bit Longer* albumukkal. Ekkortájt óriási népszerűsége tettek szert a Disney csatorna *Camp Rock*, azaz *Rocktábor* című filmjével, 2009-ben pedig a *Lines, Vines and Trying Times* című lemezük jelent meg. Az együttest három testvér, Nick, Joe és Kevin alkotta, és habár készülében volt az ötödik lemezük, 2013-ban bejelentették a csapat feloszlását. Ezután a szólókarrierjeikre összpontosítottak. Hosszú kihagyás után nagy meglepetéssel rukkoltak ki. A rajongókat arról értesítették, hogy a testvéri szeretet jegyében ismét összeállnak, és új lemezt adnak ki. A *Sucker* című zeneszámukat március elsején mutatták be a hozzá készült videoklippel együtt. A forgatási helyszín egy kastély volt, a fivérekhez csatlakoztak a kedveseik is, a klipben pedig mindannyian különféle színes jelmezben tűnnek fel. A Jonas Brothers több koncertet is adott azóta, az atlantai fellépésük nagy meglepetésnek számított, hiszen Joe elénekelt a *Rocktábor* *Gotta Find You* című betétdalát, miközben Kevin és Nick gitáron kísérték. Az együttes rajongói azóta arról is értesülhettek, hogy a várva várt ötödik lemez, a *Happiness Begins*, hamarosan, már június hetedikén megjelenik.

Szeresd te is a Földet!

Lil Dicky – eredeti nevén David Andrew Burd – amerikai rapper és komikus sok mindenben kipróbálta már magát, de leginkább a rappelés vonzza. Első és ezidáig egyetlen lemeze *Professional Rapper* címmel 2015-ben jelent meg. Nemrég azonban egy nagyszabású projekttel tért vissza. A Föld napján az Earth című dalt és annak videóját mutatta be. A videó javarészt látványos CG animációban készült, állatokat és növényeket láthatunk, amelyek kü-

A szeretet jegyében

lönböző sztárok hangján szólalnak meg. A dalban megközelítőleg harminc sztár szerepel így módon, egyebek közt Justin Bieber majomként, Ariana Grande zebraként, Halsey oroszlánként, Zac Brown tehénnként, Brendon Urie disznóként, Hailee Steinfeld gombaként, Wiz Khalifa görényként, Adam Levine keselyűként, Shawn Mendes orrszarvúként, Charlie Puth zsiráfként, Sia kenguruként, Miley Cyrus elefántként, Lil Jon kagylóként, Rita Ora farkasként, Miguel mókusként, Katy Perry póniként, Ed Sheeran koalaként. Érdekes módon megjelenik benne

Kevin Hart is, aki Kanye West hangját adja, de láthatjuk benne Leonardo DiCapriót is, persze szintén animálva. A dal arra hívja fel a figyelmet, hogy Földnek nagyobb szeretetre van szüksége, emellett az Earth jótékonyági jellegű, bevételét a Leonardo DiCaprio Alapítványnak ajánlották fel, amely bolygónk megmentéséért száll síkra.

Fogadd el önmagad

Taylor Swift a *Panic At The Disco!* még mindig egyetlen tagjával, Brendon Urie-val társult és *ME!* címmel készítettek dalt, amelyhez videó is párosítottak. A dal megjelenése napján rekordokat döntött a videómegosztásokon, sokan a klip különleges színvilágát dicsérik. Taylor Swift egy interjúban elmondta, hogy a *ME!* saját magunk elfogadásáról szól, arról, hogy szeressük önmagunkat úgy, ahogyan vagyunk. Elmondása szerint szeretett volna egy olyan dalt írni, amitől az emberek jobban érzik magukat. A *ME!* videóban persze az énekesnő védjegyei és utalásai sem maradhettek el, például hogy őt mivel sértegették, de megjelennek benne a cicái is. Taylor Swift legutóbbi lemeze, a *Reputation* 2017-ben jelent meg, a *ME!* viszont már készülő lemezek előfutára.

Összeállította: Lukács Melinda

Drake újabb sikere

Tizenkét kategóriában díjazták Drake kanadai rappert a Billboard Music Awards nemrég lezajlott díjátadó gáláján, Las Vegasban. Drake a legjobb előadó, a legjobb férfi előadó, a legtöbb dalt értékesítő, a legjobb rapper és a Billboard 200-as lista legjobb albuma kategóriákban is diadalmaskodott. És ezzel nem döntötte meg a saját rekordját, 2017-ben ugyanis 13 díjat nyert. A gála másik nagy esélyese Cardi B volt, akit idén a legtöbb kategóriában, 21 díjra jelöltek, de végül hatot kapott. A dél-koreai BTS újabb két díjat tudhat magáénak, ők a közösségi oldalak legkiemelkedőbb csapata és a legjobb együttes kategóriájában is győzedelmeskedtek. A legjobb új előadó Juice WRLD, a legjobb R&B előadó Ella Mai, a legjobb latin művész Ozuna lett. A legjobb turné kategória nyertese Ed Sheeran, a legjobb női előadó Ariana Grande, a legjobb rockzenekar pedig az Imagine Dragons. Az idei Icon díjat, vagyis az életműdíjat Mariah Carey kapta.

Együtt játszanak

Filmes hírekből arról lehetett értesülni, hogy Benedict Cumberbatch és Elisabeth Moss együtt játszanak az Oscar-díjas Jane Campion új filmjében. Az Ausztráliában élő, új-zélandi rendező nő filmalkotása Thomas Savage amerikai író *The Power of the Dog* című regényén alapszik. A forgatókönyvet maga Campion írta, a filmet pedig a cannes-i filmfesztivál keretében mutatják be a forgalmazóknak. Az 1967-ben megjelent regény Phil és George Burbank tehetsős montanai fivérékről szól. Phil ragyogó elme, de kegyetlen, George viszont kényes ízlésű és nagylelkű. Ők ketten egy óriási birtok tulajdonosai. Amikor George titokban elvesz egy helyi özvegyet, Phil haragja a sógornője ellen fordul, és a nő fiát használja fel a tönkretételére. Jane Campion a *Zongoralecke* című filmjéért forgatókönyvírói Oscar-díjat kapott, és ő eddig az egyetlen rendező, aki elnyerte a cannes-i filmfesztivál Arany Pálma díját.

Elhunyt Peter Mayhew

Nemrég elhunyt Peter Mayhew. A neve talán nem cseng ismerősen, viszont annál ismertebb az általa megformált karakter, ami világhírnevet hozott a számára. Ő alakította ugyanis Chewbaccát több Star Wars filmben is. Peter Mayhew 1977-ben Londonban statisztaként kezdte színészi pályafutását, de már abban az évben, az első Csillagok háborúja filmben ő játszhatta el Chewbaccát. Így volt ez az eredeti trilógia további két részében, a *Birodalom visszavág* és a *Jedi vissz tér* címűben is. Ezután a betegsége kerekesszéke kényszerítette, de felgyógyult, és a harmadik trilógia első filmjében, *Az ébredő Erőben*, amely 2015-ben jelent meg, ismét a 220 centiméteres brit alakíthatta a főszereplő, Han Solo társát. A legutóbb – 2017-ben – megjelent film, *Az utolsó Jedik* készítésénél tanácsadóként segítette Chewbacca új megszemélyesítőjét, a finn Joonas Suatomót. Peter Mayhew nagyon szerette Chewbaccát, és rendkívül büszke volt arra, hogy ő lehet a megformálója. Legjobban annak örült, hogy egy pozitív hőst játszhat.

Végjáték-magyarozat

Az elmúlt időszakban a *Bosszúállók: Végjáték* tartotta lázban a Marvel-rajongókat, akik már alig várták, hogy láthassák a filmet. A bemutató óta a film egyre csak dönti a rekordokat, de számos spekulációra is okot adott. Ezzel még nem mondtunk újdonságokat, de aki még nem látta a filmet, az ne olvassa tovább ezt a cikket. A *Végjáték* ugyanis számos meglepetést is tartogatott, egyebek közt egyes karakterek halálát vagy a sorsuk beteljesülését. Ezekre nemrég Christopher Markus és Stephen McFeely forgatókönyvírók adtak magyarozatot. Elmondásuk szerint Fekete Özvegy negatív karakterként indult, az ő sorsa ezért az önfeláldozás volt. Hasonlóképpen Tony Stark, a Vasember, aki eleinte önző volt, végül pedig mégis feláldozta magát az univerzumért. Ezzel ellentétben Steve Rogers, azaz Amerika Kapitány teljesen önzetlen volt, a végén pedig csak magára gondolt. Hatalmas változáson ment keresztül Thor is, aki a kötelezettségek vállalásától eljutott oda, hogy ne foglalkozzon azzal, ami kötelező.

Jelige: „Hova tovább?”

Kedves Bizalmas sorok! Nyolcadikos fiú vagyok, akinek a gondja a pályaválasztással kapcsolatos, mert ki kell gondolnom, hogy melyik középiskolába induljak. A szüleim azt mondják, hogy én válasszak. Iratkozzak abba az iskolába, amihez kedvem van. A gondom az, hogy még mindig nem tudom pontosan, mi lenne az. A tanulmányi eredményem nem a legjobb, nem vagyok szintiszta kitűnő. Viszont azt sem tudom, mire vagyok igazán képes, hol van a legnagyobb esélyem. Érdekesnek tűnik pl. a külkereskedelemben dolgozni, az üzletkötés is jó dolog lehet, de szeretem a számítógépeket is. Mit válasszak? Kérlek, segíts!

Válasz:

Igazán megértem a helyzetet, mert én is ugyanebben a cipőben jártam nyolcadikos koromban, de a munkámból kifolyólag minden évben találkozom nem egy tanácstalan nyolcadikkal. Gondban vagy, és amint látom, úgy érzed, magadra hagytak. Bevallom, nehéz ilyen fiatalon önállóan dönteni a jövőről, különösen ha a döntéshozatal előtt álló nem ismeri önmagát eléggé, a képességeit, a személyiségjegyeit, nincs elég információja a középiskolákról, a munkaterületekről, a foglalkozásokról, a munkákról, amelyek közül választhatna. Nagyon fontos lenne, ha a szüleid mégis melléd állnának, és elmondanák neked, hogy ők milyennek látnak, és hogyan gondolkodnak valójában veled kapcsolatosan. Állj a szüleid elé, és mondd meg nekik, hogy szükség van a segítségükre, legalább oly módon, hogy meghallgatják a kétélyeidet, megpróbálnak válaszolni a benned megfogalmazódott kérdésekre. Ne hagyd ki, hogy tanácsot kérjél az iskoládban dolgozó pedagógustól, iskolapszichológustól. Még mindig van egy kis idő, hogy tanácsot kérj tőlük, és részt vegyél a pályaválasztási tanácsadásban. Ők, és persze az osztályfőnököd sokat segíthetnek abban, hogy megtaláld magadat a középiskolák- és a munka világában. Segítenek abban, hogy feltérképezd a képességeidet, érdeklődési körödet, milyen személyiségjegyekkel rendelkezel stb. Ha ők sem tudnak segíteni, még mindig ott vannak a nagyobb településeken, városokban működő munkabörzék, foglalkoztatási szolgálatok, (Zavod za tržište rada), ahol szintén segíthetnek azoknak, akiknek gondjuk van a pályaválasztással. Náluk kellene jelentkezniük azoknak a tanulóknak is, akiknek valamilyen komoly egészségügyi nehézségeik vannak, melyek nagyon leszűkítik az iskolák, a munkák körét.

Ha már jobban megismerted önmagadat, a képességeidet, és feltérképezik, hogy a foglalkozások közül mi is érdekel valójában, akkor már könnyebb lesz a dolgod. Ami a külkereskedelmet illeti, jó kezdés, ha az információs technológiát a pályaválasztás szolgálatába állítod. Nézz utána mindannak, ami a külkereskedelemmel, az üzletkötéssel kapcsolatos. Pl. fontos az idegen nyelvek ismerete, a közgazdaságtani ismeretek, jó kommunikációs készségekkel kell rendelkeznie annak, aki sikeres akar lenni a munkájában. Aki ez szeretne lenni, kezdetnek jó, ha a közgazdasági szak-középiskolába iratkozik. Ott már sok mindent a számítógépek segítségével sajátítanak el a tanulók, hisz ma már a kereskedelem és sok más szakma elképzelhetetlen a számítógép használata nélkül. Ha még mindig nem vagy biztos, hogy jól választottál-e, ott van az általános ismereteket nyújtó gimnázium, így még 4 év gondolkodási időt kaphatsz. Utána is be lehet iratkozni az egyetem közgazdasági karára.

Jelige: „Májusi nap”

Kedves Bizi! Segíts! Van egy srác, akivel egy hónappal ezelőtt ismerkedtem meg, és azóta sűrűn beszélünk (telefon, chat stb.). Általában hosszan szoktunk beszélgetni. Jó vele, mert mindenféle téma érdekli. A fiú nagyon tetszik! Amikor felhív, olyan boldog vagyok, hogy órákig fülig ér a szám. Eddig már 4X láttuk egymást, mert ellenkező váltásokba járunk iskolába. Azt mondta, hogy sűrűbben szeretne velem találkozni, de a „járás” sehogyan sem kerül szóba. Egyszer megkérdeztem tőle telefonon, hogy mit szólna hozzá, ő pedig azt válaszolta, hogy nem tudja, hogy köztünk lesz-e valami. Azóta nem tudom, hányadán állunk. Továbbra is hívogat, beszélgetünk, de nem emlegeti a találkát. Én sem kérem, hogy randizzunk. Nem tudom, miért hívogat továbbra is, ha nem akar velem járni? Segíts!

Válasz:

Ha hiszed, ha nem, azért hív továbbra is, mert jókat beszélgettek. Sajnos, nem tudja, mit akar. Ezért jó lenne, ha türelmes lennél vele, ha valóban annyira kedveled a fiút. Az biztos, hogy nem valami fényesen érezheted magadat a bőrödben, hisz szerelmes vagy, ő pedig mintha lassan sütögetne, takaréklángon. Mielőtt bármilyen lépést megtennél, tisztázd le magadban, hogy mennyire kedves számodra a fiú, hogy elegendő-e neked, hogy csak telefonon, és nem személyesen beszélgettek mindenről. Ha kibírod, és vállalod a kockázatot, akkor folytasd ezt a „táv-drótos” baráti viszonyt. Ne siettesd a fiút, várd ki, hogy ő tegye meg az első lépést. Mindenesetre ne ülj otthon és várd a telefonhívásokat. Menj a barátoddal szórakozni. Barátkozzál, ismerkedjél másokkal is. Az idő meg majd megmutatja, hogy ez a fiú milyen helyet foglal el az életedben.

Jelige: „Baby”

Kedves Bizi! Hetedikes lány vagyok, akinek tetszik egy fiú, és úgy látszik, én is tetszem neki. De! De hetek óta semmi konkrét sem történik! Miért olyan nehéz, hogy elhívjon randizni? Biztosan tudja, hogy nem utasítanám vissza! Kérlek, adjál tanácsot, mit tehetnék, mert a fiút szeretem!

Válasz:

Kedves „Baby”!

Tudnod kell, hogy a „miért?” kérdésre érdemleges választ csak maga az érintett fél, vagyis a szimpátiád adhat. Mi a lap hasábjain csak számba vehetjük a passzivitás lehetséges okait. Pl. megtörténhet, hogy nem jól vette az adást, a felé küldött üzeneteidet, vagy fél, hogy visszautasított, mert általában szeretünk biztosra menni. Próbáld meg még egyszer, eléggé világosan és egyértelműen a tudomására hozni, hogy naaagyon, de naaagyon tetszik neked! Ne feledd, megeshet, hogy visszautasít. Az is lehetséges, hogy tabu (sérthetetlen, tiltott) vagy számára, mert lehet, hogy te az ő legjobb barátjának tetszel. Pl. ha a barátja szemet vetett rád, akkor ő biztos nem fog lépni! Az is lehet, hogy nem látja benned a vonzó nőt, hanem a kedvenc barátját, akinek elsírija bánatát. Ha udvarolna neked, elveszítené a biztonságot nyújtó barátot. Lehet, hogy szorong, mert fél, hogy az osztálytársaitok kinevetik és macerálják majd azért, mert kimutatta az érzelmeit, így inkább bele sem kezd a dologba. Vagy éppen nem tudja, hogyan kérdezhetne meg, mit mondjon, mit csináljon, hisz sehol nem tanítják külön a közeledés művészetét, azt, hogy hogyan kell beszélgetni a lányokkal, fiúkkal. Ezt csak a barátokkal és barátnőkkal való együttélés, barátkozás és kommunikáció tanítja közvetlenül, de az idősebbek, a filmszereplők ilyenfajta viselkedésének megfigyelése is segít ennek a kommunikációs formának a megtanulásában. Még hosszan folytathatnám a felsorolást, de nem lenne célszerű. Ezért dönts el, hogy türelmesen kivárod, hogy ő lépjen, és barátkoztok, vagy vállalod a kockázatot, és direkt megmondod neki, hogy mit vársz tőle. Mi pedig csak szoríthatunk!

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol
e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

TESZT

Válassz ki egy házikót, és választásod olyant árul el rólad, amire eddig nem is gondoltál.

Nézz rá ezekre a házikókra, és tudd meg, milyen érzelmi állapotban vagy!

1-es házikó

Őszinte, egyszerű, mindenre nyitott ember vagy. Akinek szüksége van segítségre, az számíthat rád. Tele vagy energiával, két lábbal állsz a földön. Ügyintézésben hatékony vagy.

2-es házikó

Őszinte ember vagy, aki képes megosztani jót és rosszat is másokkal. Tanulj meg néha lakatot tenni a szádra. Imádod az állatokat, és nem szeretsz kitűnni a tömegből.

3-as házikó

Visszahúzó típus vagy, és ritkán nyílsz meg mások előtt. Szereted a kényelmet, az otthonodat. Többnyire jókedvű ember vagy, aki hajlamos pletykálkodni.

4-es házikó

Nagyon őszinte és nyitott ember vagy. Remek házigazda vagy, a tiéd a leggondozottabb, legszebb porta. Nagyon jól érzed magad a természet közelében.

5-ös házikó

A problémáidról nem szeretsz beszélni. Inkább egyedül érzed jól magad, a nagy társaságban elveszel, nem találsz helyed. Csak a szabadban tudsz kikapcsolódni, feltöltődni.

6-os házikó

Ellentmondásos ember vagy, egyik részed nagyon barátságos, nyitott, a másik részed pedig inkább egyedül szeretne lenni, békében, nyugalomban. Leginkább azokat az embereket kedveled, akikből hasznod származik.

7-es házikó

Kiismerhetetlen vagy, aki nem beszél sokat, mégis nyitott, barátságos. Nem vagy álmodozó típus, de értékeled a szépet. Első nem szeretsz lenni semmiben.

8-as házikó

Alapjában véve vidám ember vagy, de a problémáidról csak a legközelebbi ismerőseidnek beszélsz. Az élethez pozitívan állsz hozzá, szeretsz a középpontban lenni.

Skandináv rejtvény

Rejtvényünkben a képen látható német csillagász, matematikus és optikus nevét, valamint legjelentősebb felfedezését rejtettük el.

	OSZTÁLYOZÓ	SZ	NEM HIÁNYZIK MELY HELYRE RAK?	BOSZNIAI FOLYÓ	BOLOND ...	ÁRULÓ	ZSEB-LÁMPA	◆
	JAPÁN		NEUDÍMUM	EZ	BÁCSKAI HELYSÉG	PÁSKÁNDI GÉZA		
1								
	RÚT				NAGY ÁLLÓVÍZ TEST-TÁJÉKA			
	TELEVÍZIÓ		EZEN A NAPON	◆	LE, SZERBÜL 1001		MÁLTA	ITÓKA
	LYUKAT KÉSZÍT							
BELGIUM	◆	GYERMEKEM		BESZÉL A KECSKE			51	
	JÓD						NORD	
ZERÓ	MONGOL SÁTOR CSONT-HEJÁS			EURÓPAI NEMZET KORSZAK		VAJDASÁGI RÉGIÓ LÓRÁN LENKE		
450		ROE		ÉSZAK				ÉJFÉL ELŐTT
FÜRGE HÜLLŐ		KARÁDI KATALIN		Ú. G.	ELŐKELŐ			HAMIS
			BULI		LAK BETŰI SVÉD-ORSZÁG		PÁL BETŰI	
			1000				EGY	
◆						◆	ILUSKA	◆

HASONLÓSÁGOK ÉS KÜLÖNBSÉGEK

Lányok/fiúk

A lányok jobban teljesítenek az oktatásban, többségben vannak a középiskolákban és a felsőoktatásban, a fiúknál sokkal jobban számít a családi háttér a sikeres tanulmányi életútban, mint a lányoknál. Hitted volna? A XIX. század végéig Magyarországon is csak a fiúké volt a kiváltság, hogy egészen a diplomáig végigjárják az iskolai utat, a lányok egy 1885-ös rendelet megjelenéséig nem mehettek egyetemre, nem is érettségiztek. A XX. században ez a nemi megkülönböztetés (idegen kifejezéssel diszkrimináció) eltűnt, a fejlett világ és hazánk is megteremtette az oktatásban a teljes nemi egyenlőséget. Ma már fiúknak és lányoknak elvileg ugyanakkora az esélyük bekerülni bármely iskolába. Bizonyos értelemben átestünk a ló túlsó oldalára: a fiúk mára „hátrányos helyzetbe kerültek” az iskolában. Több országban a múlt század kilencvenes éveiben volt a fordulópont, amikor a nők többsége kerültek a gimnáziumokban és a felsőoktatási hallgatók között. Az egyetemeken már nemcsak a tanárképzésben, hanem a természettudományi szakokon is megfordult az arány, a férfiak csak a műszaki tudományok és az informatika szakterületén vezetnek.

A fiúk számolnak, a lányok olvasnak

Régi pszichológiai tény, hogy bizonyos gondolkodási funkciókban eltérőek a két nem képességei. A lányok beszéd- és nyelvtanulási képessége, rövid távú memóriája meghaladja a fiúkéét, a fiúknak viszont

Tudod-e?

A férfiak 10%-kal magasabbak, 20%-kal nehezebbek és 30%-kal erősebbek, mint a nők. A nők viszont átlag kétszer annyi szót használnak, mint a férfiak, és a beszélgetés folyamán jobban figyelnek a másikra, többször néznek és mosolyognak beszélgetőpartnerükre.

helyett jobb a térlátásuk, logikai és számolási képességük, technikai érzékük. Ezek a különbségek azonban az életkorral csökkennek. A nemrég nyilvánosságra hozott 2012-es PISA-eredmények szerint szövegtérítésben továbbra is a lányok a jobbak; nem volt olyan a tesztben részt vevő országok között, amelyben eredményük ne múlta volna felül a fiúkéét.

Az iskolai eredmény is árulkodik

A lányok nemcsak többségben vannak a gimnáziumokban és a felsőfokú képzésben, de iskolai eredményességük is jobb. A lányok tanulási módszerének nagyobb sikeressége a nagyobb önfegyelem, a nagyobb megfelelni akarás (fontosabb számukra a külső elismerés), a nagyobb tanulási kedv és végül a nagyobb kulturális aktivitás (többet olvasnak, a kulturális fogyasztásuk nagyobb) eredménye. Az iskolában a tudás mellett a szorgalom a fontos, nem a kreativitás vagy az éles ész, ami inkább a fiúkra jellemző. A lányok szorgalmasabbak, és inkább memorizálnak, a fiúk inkább az ismeretek közötti kapcsolatok megtalálására törekednek. Mindennek ugyanakkor megvan az ára. Kimutatták, hogy a lányok között nagyobb arányban fordul elő iskoláskorban pszichoszomatikus – fejfájással, szédüléssel, szemkáprázással, hányingerrel, gyomorfájással, hasmenéssel járó – megbetegedés.

BÉKEÁLLAPOT

Tanulj meg meditálni!

A meditáció gyakorlása lehetővé teszi, hogy igazán megismerjük önmagunkat, hogy jobban megértsük életünk egyes szakaszait, és hogy a miértekre választ kapjunk.

Mi a cél? Meditációkor arra törekszünk, hogy jobban megértsük, kik vagyunk tulajdonképpen. A meditáció célja, hogy megismerjük önmagunkat, fejlesszük tudatosságunkat, hogy mélyebben megtapasztalhassuk életünk minden szakaszát, azt teljesebbé, gazdagabbá téve.

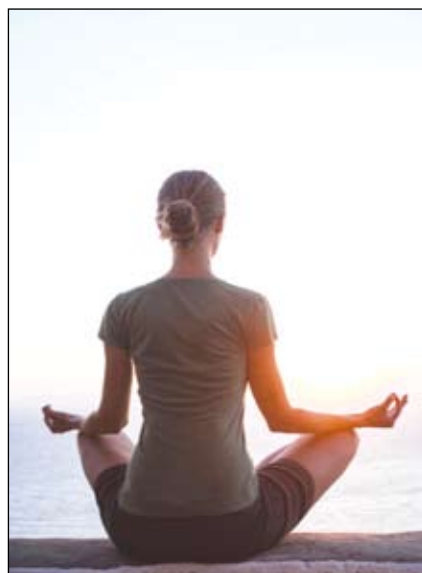
A meditáció egyesíti a testet és a lelket. Megtanít pihenni, háborgó gondolatainkat csitítani, módszereivel lelki békét ad. Csökkenti a stresszt és a szorongást. A relaxált állapot különösen jó hatással van a szív működésre, szabályozza a pulzust, a tudatosabb testtartás és légzés pedig több energiát ad a mindennapokban. A gyakorlás fejleszti a koncentrációs képességet is.

A meditációhoz a legjobb választás a csendes környezet. Keress egy egyszerű, rendezett, nyugodt helyet. Teremtsd meg a magad kis szigetét, a nyugalom oázisát. Persze mindig lesz valami zaj, de rendszeres gyakorlással előbb-utóbb képes leszel bárhol meditatív állapotba kerülni. Felemelő élményt nyújthat a szabadtéri meditálás. Próbáld ki!

Először is meg kell tanulnod nyugodtnak lenni. Ez a testi nyugalommal kezdődik. Ül le a padlóra, egy párnára vagy egy székre egyenes gerinccel, csukott szemmel. Próbáld meg egyenesen tartani a hátad és a vállad. Találd meg a természetednek, képességeidnek megfelelő testtartást. Tudatosan lazítsd el tested minden részét, képzeletedben haladj végig minden egyes területen. Ne siesd el a dolgot, élvezd, ahogy a feszültség elhagyja a tested.

Ha a test már ellazult, kezd el megfigyelni a légzésedet. Figyeld meg, légzés közben a tüdő mely részét használod. Az egyik kezdet tedd egy pillanatra a mellkasodra. Ha elsősorban a mellkas területe mozdul, a mellkasi légzést használod, így viszont képtelen leszel teljesen ellazulni. Engedd, hogy légzésedet elsősorban a rekeszizom mozgása irányítsa, tehát használj a jógában ismert hasi légzést. Ne szabályozd túl a légzést, és ne legyen erőltetett.

A kezdeti gyakorlás során megtörténik, hogy ezrével száguldanak a gondolatok irányodba. Ez hátráltathatja a teljes ellazulást. Fontos, hogy ne reagálj gondolataid szövevényére, elég, ha tudomásul veszed és elengeded. Gondolataid sodródása egy olyan folyamat, ami soha meg nem

áll, de gyakorlással eltávolodhatsz tőle. Próbáld meg lelassítani áramlásukat.

A meditáció gyakorlása megteremti a test és tudat harmóniáját, helyreállítja a kibillent egyensúlyt. Lazulj el teljesen, és koncentrálj a légzésedre, kerülj közelebb a meditatív állapothoz. Amikor megjelennek a gondolatok, hagyd, hogy továbbhaladjanak, mint a felhők vonulása az égen. Ül nyugodtan, és figyeld a légzést! Minél gyakrabban éled át a csendet, annál inkább közelebb kerülsz a belső béke állapotához.

Shake, turmix vagy smoothie – melyik a nyerő?

Hangzatos kifejezések, melyekkel nap mint nap találkozhatunk, finomak, táplálóak, de vajon mi a különbség közöttük?

A smoothie

A smoothie angolszász találmány, egy krémesen sima, frissen préselt vagy turmixolt gyümölcsökből, zöldségekből álló ital. Általában több gyümölcsöt, zöldséget tartalmaz, mint a shake vagy a turmix, illetve alacsonyabb a zsír- és cukortartalma. A tejes turmixok az 1950-es évek Amerikájának étkezdeiből, a smoothie-k a '60-as évek makrobiotikus, vegetáriánus éttermeiből indultak világhódító útjukra, és a bolygó szinte minden pontján ismertté váltak. Ma már a hazai kávéházak, cukrászdák, étkezdek kínálatából sem hiányoznak. Smoothie-t otthon is könnyen és gyorsan készíthetsz friss vagy fagyasztott gyümölcsből natúr joghurttal, mézzel (soha nem cukorral készül), növényi tejjel vagy tejszínnel ízesítve, dúsítva.

A shake

A shake sűrűbb állagú ital, mint a turmix, alapvetően fagyi adja az alapját, és alaposan

összetört jég is kerülhet bele. Dúsíthatják még tejjel, de gyümölcs is kerülhet hozzá. A legismertebb és legkedveltebb a csokoládé- és a vaníliashake. A turmixokkal ellentétben az alapanyagokat nem préselik vagy turmixolják, hanem összerázzák.

A turmix

Turmixok bármilyen zöldség, gyümölcs felhasználásával készülhetnek, itt elsősorban friss alapanyagokat érdemes használni. Lehet dúsítani tejjel, zabtejjel, mandulatejjel, szójatejjel, mandulával, mogyoróval, bármilyen fűszer adható hozzá, pl. fahéj, vanília, szerecsendió. Ha érett gyümölcsökből készítjük, nem is szükséges édesítőszer adni hozzá. A turmixgépbe pakolt alapanyagokat alaposan össze kell turmixolni, és máris fogyasztható. Ízlés szerint lehet sűrűbb vagy hígabb az állaga, tálaláskor zöld fűszereket (menta, citromfű) kínálhatsz hozzá, és jeget is tehetsz a tetejére. Joghurtos zöld turmix: 2 db kivit, 1 nagyobb banánt, 1 marék baby spenótot és 3 evőkanál natúr joghurtot turmixolj össze! Ízlés szerint édesítheted mézzel.

ILLIK TUDNI

Ha vendéged érkezik

Mondjuk ha születnapodra vendégeket hívsz, akkor előre el kell terveznetek, hogy mit fogtok enni és inni. Az ételekhez nemcsak a szükséges alapanyagokat kell beszerezni, hanem a kellékeket, eszközöket is időben elő kell teremteni.

Ha sokan lesztek, és nem tudtok egyszerre az asztalhoz ülni, akkor célszerű inkább szendvicseket, apróbb falatkákat készíteni. Ilyen esetben papírtányérok, poharakat, szalvétát is be kell szerezni.

A vendéglátónak illik:

- a vendégeket többször kínálni,
- innivalóról gondoskodni,
- ha nincsenek megjelölve a poharak, azokat elmosni.

A vendégnek illik:

- megköszönni és elfogadni a kínálást,
- annyi enivalót venni a tányérjára, amennyit meg is eszik.

Nem illik:

- evés közben hangosan beszélni,
- a szalvétát összegyűrve eldobálni.

A vendégnek nem illik:

- használt evőeszközt a terítőre tenni,
- az asztalra könyökölni,
- kenyéret harapni, kenyérral mártogatni,
- felállni az asztaltól addig, amíg a többiek be nem fejezték az étkezést.

Egészséges láb, egészséges ember

A lábak egészségünk alappillérei – éppen ezért nagyobb odafigyelést érdemelnek. Rajtuk nyugszik a teljes testsúlyunk. Egy életen át hordoznak bennünket – amikor futunk, táncolunk, ugrálunk, megyünk, vagy akár csak állunk. A lábak az ember mozgékonyágának

és haladásának alapjai. Egy normális napon átlag 10.000 lépést teszünk meg. Ha 60 cm-es lépéshosszal számolunk, egy 75 éves átlag élethossz alatt körülbelül négyszer „megkerüljük a Földet”.

A lábunk felépítése anatómiai csoda, 26 csontból áll, melyeket 33 ízület köt össze. A mozgást 19 izom, a tartást 107 szalag és több mint 200 ín biztosítja. A talpunk akár a cipőn keresztül is képes „megragadni” és „érezni” a talajt.

Nagyon fontos, hogy minél többet járjunk mezítláb. Minél fiatalabb korban kezdjük, annál jobb a megelőző hatása. Edzi az izmokat, ami megemeli a talpboltozatot, ezzel párhuzamosan érzékelésünket is aktiválja.

Királynők és fejedelmek a zene világában

A legősibbek

A Biblia Jubált, Káin leszármazottját említi az első hangszerek készítőjeként, egy kínai legenda szerint pedig Huang-di, a mitológiai Sárga Császár találta fel az íj, a ruha, a cipő és a szekér mellett a hangszereket is. A görög mitológiában a zenét Zeusz és Mnémoszüné (az Emlékezet) lányai, a múzsák pártfogolták. A valóságban már kőkori őseink ének- és zeneszóval, táncdalokkal együtt éltek a gonosz démonokat, idézték meg a jó szellemeket. Így fejezték ki örömeiket, ha sikeres volt a vadászat, bánatukat társaik halálakor.

Tartui furulya

A legelső énekek a léptek dobbanását, a munkafolyamatok ütemét idéző dallamok lehetnek, ezekből teljesebben ki eleink mamutállkapcsok csatogtatásával, karra, lábra aggatott fémkarikák csörgésével, kivájt fatörzsek, kövek ütögetésével kísért zenéje. A valaha emberi szontokból is készült furulyákra emlékeztet a sípcsont szavunk, és sziklarajzok bizonyítják, hogy kőkori őseink még fegyvereiket is megszólaltatták hangszerekként.

Az „ördög hangszerei”

Az ütőhangszerek története egyidős az emberiség történetével. Használtak hangszerként kivájt farönköket, mamutlapockát, teknőt, kannát, emberi koponyát vagy éppen kősziklát. Készültek henger alakú, változó keresztmetszetű, egy vagy két ütőfelületű, apró és nagyméretű dobok, az ókori Kínában még időjelző-hírközlő „dobtoronyokat” is építettek. A világmindenség jelképeként tekintett dobokkal jósltak, gyógyítottak, varázsoltak esőt és idézték az ősök szellemét az amerikai földrész indián őslakói és a szibériai sámánok. Afrikában még száz évvel ezelőtt is a „beszélő dobok” messze hangzó hangja továbbította az üzeneteket, „dobtávíró” jelezte a közelgő ellenséget, vihart, tüzet, azzal hívták össze a falutanácsot és keresték az erdőben eltévedteket. A kora-középkori Európában tiltották az „ördög hangszerei”-nek tekintett ütőhangszerek megszólaltatását, utóbb azonban – elsősorban katonai hangszerekként – ismét elnyerték méltó helyüket, olyannyira, hogy az 1600-as években II. Ferdinánd német-római császár még a nemeseket megillető struccot viselésére is felhatalmazta a dobos céh tagjait.

Ósi ütőhangszer a dhol, mely az egész hindusztáni félszigetre, Indiára, Pakisztánra, Bangladeshre jellemző. Derékra vagy nyakra erősítve játszanak rajta, két dobverővel

Dionüszosz hangszerei

Dionüszosznak, a földművelés és szőlőtermesztés istenének, az aulos (kettős csövű síp) volt a legkedveltebb hangszere, és tavaszközön-tő ünnepein – amelyekből a színház is született – férfiak és nők sokasága menetelt, táncolt hangjainak ritmusára. A fuvolát a legenda szerint Pallasz Athéné, a bölcsesség istennője találta fel, bár nem sok öröme telt benne, társnői kineveték zenélés közben felfúvódott arca miatt. Mondá fűződik a pásztorsíp feltalálásához is. Pán, a kecskelábú, kecskeszarvú pásztoristen egy szép nimfát üldözött, aki, hogy megmenekülhessen, náddá változott. Pán a nádat levágva és különböző hosszúságú darabjait egymáshoz illesztve készítette el az első pánsípot.

Falakat rengető hangszerek

A bibliai történet szerint zsidó papok koszarvból készített kürtjeinek hangjától omlottak le Jerikó város falai, és Mihály arkangyal harsonájának szava adja majd híru a utolsó ítélet napjának eljöttét. A hegyi pásztorok fából, fakéregből vagy rézből készített havasi kürtjeinek messze hangzó hangja nyájukat terelt, farkasokat, medvéket riasztott, és gyakran a kapcsolatteremtés egyetlen eszköze is volt. A kürt honfoglaló őseinknél, de más lovas népeknél is vezéri, fejedelmi méltóságjelvény, a vitézség jelképévé vált. A középkorban magas őrtornyok erkélyein vigyázó őrök riasztották kürt- vagy trombitaszóval a városok lakóit, ha ellenség vagy tűzvész fenyegetett, és adták híru a főúri vendégek, győztes hadvezé-

rek érkezését. Később az őrtornyok zenészeinek feladatává vált a hallgatóság gyönyörködtetésére szolgáló muzsikálás, a toronyzene is. Trombiták, kürtök szavára indultak harcra a régi idők katonái, és trombitás fújt riadót, takarodót a lakutanyákban is. A kanászkürt (tülök) a pásztorok, a vadászkürt a vadászok, a postakürt a hírvivők elmaradhatatlan kelléke volt évszázadokon át. Az

A kanászkürt (tülök) vagy pásztorkürt a pásztorok elmaradhatatlan kelléke volt évszázadokon át

1600-as évektől a rézfúvósok a katonazenekarok mellett a hangversenypódiumoknak is elengedhetetlen hangszerei lettek.

A hangszerek királynője

A hangszerek királynőjeként elismert hegedűt számos pengetéssel vagy vonóval megszólaltatott húros hangszer előzte meg, kőkori őseink megpendített íjától a gitárig. A középkor énekmondói, a regösök, igrícek, hegedűsök többnyire koboz vagy lantkísérettel énekeltek a hősi harcok történetét az országutakon kóborolva, vagy nemesi udvarokban. Arra, hogy húros hangszerekből vonóval is gyönyörű hangokat lehet előcsalni, a hagyomány szerint egy ókori ceyloni uralkodó jött rá először. Napjaink négyhúros hegedűje 1550 táján született az itáliai Bersciában, Gasparo da Solo műhelyében. A húros hangszerek családjának fiatalabb, alig 600 esztendő tagjai a billentyűs hangszerek. A legelső – klavikhord, virginál, spinét, csembaló – húrjait billentyűkkel mozgásba hozott pengetők (madártoll, csont- vagy fémlapockák) pendítették meg. 1700 táján Bartolommeo Cristofori firenzei műhelyében készült el az első, halkán és hangosan egyaránt szóló billentyűs hangszer, a „pianoforte”, amelynek húrjait kis, nemezzel bevont kalapácsok szólaltatták meg, és amelyről Liszt Ferenc így írt: „Egyetlen ember tíz ujjá elegendő mindazoknak a hangzásoknak a megszólaltatásához, amelyeket egy hangversenyen száz muzsikuskelt életre.” Magyar neve, a zongora, a nyelvújítás korában született, a zengő és tambura szavak összevonásából.

A hangszerek fejedelme

Az orgona, az egyházi zene védőszentjének, Szent Ceciliának a hangszere, joggal érdemelte ki a „hangszerek fejedelme” címet, hiszen hangszíne, hangterjedelme és hangerőssége messze felülmúlja minden más zenészerszámét. Előde

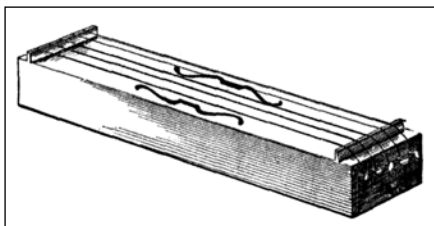

A szegedi Dóm orgonája

a különböző hangon szóló sípokat bőrtömlőbe zárt levegő segítségével megszólaltató duda (régiben csimpolya) volt. Az első, különböző hosszúságú sípokból felépített és fűtatóberendezéssel megszólaltatott orgonát az alexandriai Kteszibiosz készítette, két és félezer esztendővel ezelőtt. A kezdetben mindössze 8–15 sípból álló – és elsősorban iskolai oktatóeszközként használt – hordozható (portatív) orgonákat egyre nagyobb méretűek és hangterjedelműek követték. A világ legnagyobb orgonáját az amerikai Altantic Cityben építették meg, sípjainak száma megközelíti a 33 000-et.

A legkísértetiesebb hangszerek

Vannak hangszerek, amelyeket nem emberi kéz szólaltat meg. A középkorban üldözött, később, a romantika korában divatosá vált aeolhárfa keretre erősített (különböző vastagságú) húrjain a szél muzsikál ódon várkastélyok tornyainak ablakiban. A kínai galambsípokat – régi kínai hagyomány szerint – galambok farkára

Az aeolhárfa vagy más néven szélhárfa egy szélmozgás által megszólaltatott hangszer. Csak nevében hárfa, hangszertanilag a citerák osztályába tartozik

erősítik. Szabadon engedve őket felhangzik a madarak százainak égi hangversenye, amint a sípokat a repülés közben rajtuk átáramló levegő megszólaltatja.

Uralkodók hangszerei

A zenekedvelő uralkodók közül igen sokan játszottak maguk is hangszereken. A bibliai Dávid király ifjúkorában gyönyörű hárfajátékával nyugtatta Sault, Izrael első királyát, a kegyetlen római császár, Néro legkedvesebb hangszere a duda, I. Erzsébet angol királynőé a virginal volt.

Nagy Frigyes német-római császár és a feleségeit sorra lefejeztető VIII. Henrik angol király fuvolán játszott. Múzeumok féltett kincsei Mátyás király ezüstözött sípokból épített orgonája, Marie Antoinette francia királyné aranyhárfa, Mária Terézia királynőnk teknőc páncéljából faragott hegedűje.

Muzsikáló tudósok

A zenebarát tudósok közül két görög matematikust is meg kell említenünk. Hérón – a gőzgép ókori feltalálója – a hadigépek és automaták mellett hangszereket is tervezett, köztük az első szélkerék hajtotta orgonát. Püthagorasz mellett, hogy tanulmányozta a sípok, húrok hossza és a keltett hangok magassága közti matematikai összefüggéseket, feltalálta a billentyűs hangszerek őst, az egyhúros monochordot, amelyet utóbb a tanulók hallásának fejlesztésére használtak az ókori és középkori iskolákban. A reneszánsz korának művész-tudósa, **Leonardo da Vinci** legalább annyira büszke volt lajtjátékára és hangszereire, mint festményeire. Tervezett többek között kalapáccsokkal megszólaltatható, több harang hatását keltő harangot, az oldalán nyílásokkal ellátott, változtatható hangú dobot, és egy billentyűs-húros-vonós hangszert is. **Benjamin Franklin**, a villámhárító (és a bifokális szemüveg) feltalálója vizespoharakon

A muzsikus lelkű tudósok: Bolyai Farkas...

...és fia, János

játszott zenét hallva egy új hangszert is feltalált, az „armonica”-t. Legnevesebb matematikusunk, **Bolyai János** 12 esztendőskorában hegedűjátékával hódította meg Marosvásárhely zenekedvelőit, és tudjuk, hogy fuvolán játszott **gróf Széchenyi István**, brácsán **Bolyai Farkas**. A Nobel-békedíjas orvos, **Albert Schweitzer** orgonaművészként járta be Európát, hogy hangversenyeinek jövedelméből őserdei kórházat alapíthasson és működtethessen Afrikában. Az együtt-muzsikálás élménye is elmélyítette a 20. század két Nobel-díjas elméleti fizikusának, **Max Planck**nak és **Albert Einstein**nek közel fél évszázadon át tartó barátságát. (Cimbora)

Einstein is imádta a zenét

MIT JELENTHET?

Rázza a rongyot

A szólás azt jelenti, hogy aki rázza a rongyot, az adja az előkelőt, nagyozni próbál. A szólást rosszzalló értelemben és olyan emberekkel kapcsolatban használják, akiknek az anyagi vagy társadalmi helyzetük ellentétben van azzal, amit mutatnak. A szólás keletkezésének a megértéséhez a rongy szó vezet el. Rongyból, szegényesebb anyagokból készültek azok a ruhák, amelyeket a parasztlányok és parasztszónyok viseltek régen, viszont a szegényes öltözetükhöz nem illő módon riszálták a derekukat, rázták a farukat. Az a nő, aki így illegette, keltette magát, rázta a szoknyáját, amely hitvány rongyból készült. Ebből alakult ki a szólásnak az értelme, azaz, hogy szegényes valaki, mégis nevelésesen kelteti magát.

A szólás szinonimái: dicsekszik, kérkedik, henceg, hetvenkedik, fitogtat, hivalkodik, felvág, flancol, nagyozol.

Találd meg a két rajz közötti különbségeket!

Az anagramma

Az anagramma a szójátékok egy fajtája, melyben értelmes szavak vagy mondatok betűinek sorrendjét úgy változtatjuk meg, hogy az eredmény szintén értelmes szó vagy mondat legyen. Sok anagramma humoros. A szó a görög ana (vissza) és grafein (írni) szavakból keletkezett. Pl.:

Megkéselt erény – Értse meg, nyelék!
Gréte kényelmes – Kértem, lényeges
Rég nyertem e kést – Nyereség? Kétlem!
Reménység kelte – Kéménysereglet
Kényelmes réteg – Tenyérmegkelés
Nyeglét késemre – Nyélmegtekerés

Tudtok-e hasonló módon az orrszarvú szóra anagrammákat kitalálni?

Talány

Mi az: négy ujj van és egy hüvelykujja, mégsem él.
Van-e olyan szó a szótárban, amit helytelenül írtak le?
Akkor vagyok legmelegebb, amikor hideg van. Akkor vagyok leghidegebb, amikor meleg van.
Foga van és mégsem harap.
Fűr-farag, de mégsem ács, kopog, mint a kalapács. Fák orvosa, doktora, erdőben az otthona.

(Megfejtés: Az anagramma: rovarszőrű, rovarszőrű, orrszarvú, orrszarvú, Talány: késztyű, helytelenül, pince, fésű, harkály)

KÍVÁNCSIÁK KLUBJA

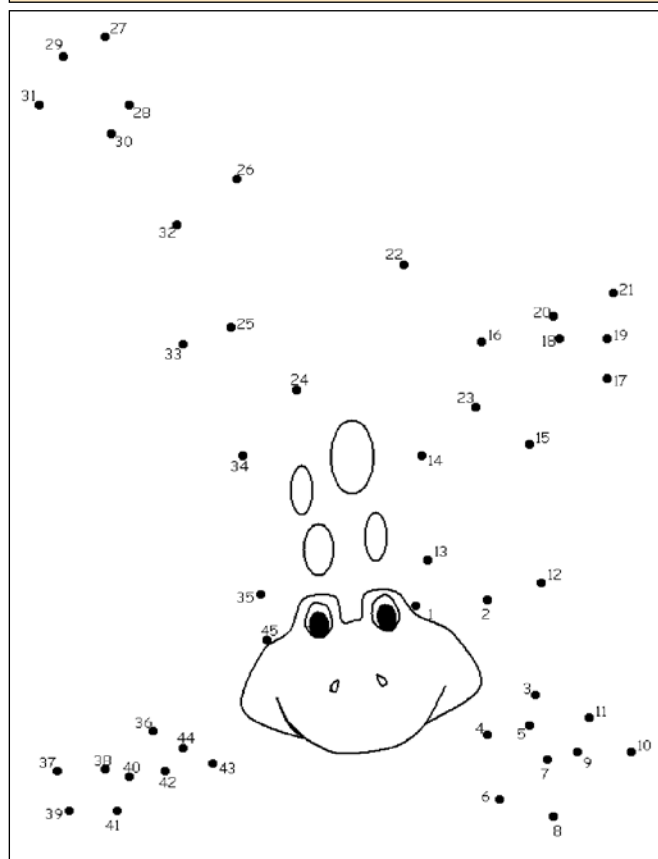
Miért kezdődik a legtöbb népdal természeti képpel?

A népdalokat megnyitó természeti kezdőkép egyik sajátossága népi líránknak. Tudós irodalomtörténészeinket századokon át foglalkoztatta ez a különös jelenség. **Verseghy, Kazinczy, Kölcsey, Erdélyi János, Gyulai**, majd az újabb korban **Riedl Frigyes, Imre Sándor, Solymossy Sándor** vizsgálták behatóbban, s magyarázták különbözőképpen. Valójában csak a századfordulón, **Vikár Béla** és **Erdélyi Pál** kutatásai jutottak közelebb a természeti kezdőkép problematikájának megoldásához, ők ismerték fel elsőnek jelentőségét, fedték fel funkcióját s fejtették meg értelmét. Arra a megállapításra jutottak, hogy nem véletlen esztétikai képződménnyel van dolguk, hanem a tudatos népköltési szellem megnyilatkozásaival. A természeti képek sajátos jelrendszer jegyeiként, mint valami képírás jelei szerepelnek, s ezek az érzéki úton is megközelíthető képek, jelképek, azaz szimbólumok szemléltetik a mondanivalót.

A népdalok nyitó képe tehát nem véletlen szeszély szülötte, hanem belső, tartalmi kapcsolatban áll az utána következő sorokkal... Ezek a képek szimbólumok, amelyek még az ősi időkben alakultak ki, vagy újabban vettük át más kultúrák hatására. Mindenesetre feltűnő, hogy a magyar népköltészetben a szerelmi líra kedveli ezeket a jelképes kifejezéseket. Például:

*Zöld a kökény, majd megkékül
Most vagyok szerető nélküli.
Majd megérik feketére,
Kapkok én még szeretőre.*

*A panyiti halastóba
Fűrgyik a fekete csóka
Hijába fűrgyik a csóka
Mert nem lesz fehér a tolla.*

Kösd össze!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

Megörültünk a sok helyes megfejtésnek, amit a 16. számunkban közzétett nyereménykérdésre küldtek be. A felvétel ugyan csak felét mutatta meg egy állat arcának, de a szövegkörnyezet is súgta, hogy hiúzról van szó. Arról az állatról, mely már-már kiveszett Európában, viszont két évvel ezelőtt cseh, német, osztrák, olasz, szlovén és horvát szakértők egy tervet dolgoztak ki, mellyel igyekeznek megmenteni az Európában élő három nagyobb hiúzcsoport életét. Ám nem ez az egyetlen akció, így a macskával rokon és rendkívül hasonlós ragadozónak mind nagyobb esélye van a fennmaradásra kontinensünkön. A helyes válaszáért a nyereménykönyvet ezúttal a **topolyai Benei Rebekának**, a **Nikola Tesla iskola negyedikesének** postázzuk a jövő hónapban. A nyertesnek gratulálunk.

E heti nyereménykérdésünk így hangzik: mi történik a képen, azaz, amikor valaki összekulcsolt kezét a másik ember mellkasára helyezi. Ha rájössz a válaszra, esetleg már láttál ilyent, ne sokat tétozázz, írd meg részletesen, majd küldd el mielőbb címünkre, és ajándékkönyvet nyerhetsz!

Megfejtéseket legkésőbb **május 20-áig** várjuk. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Kérjük, a nevetek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a lakcímet is!

Új albummal jelentkezett a tizenöt éves Szajkó énekegyüttes

A népzenei körökben járatosak előtt nem ismeretlen a Szajkó énekegyüttes neve. A kishgyesi Petőfi Sándor Művelődési Egyesület keretében működik immár 15 éve. Fiatal lányok és asszonyok alkotják, akik gyermekkoruktól együtt énekeltek és zsebeltek be számos díjat, elismerést a legkülönbözőbb vetélkedőkön, miközben az egész Kárpát-medencét bejárták.

Különleges élményben, igazi zenei csemegében volt részük azoknak, akik jelen voltak az együttes jubileumi fellépésén a kishgyesi színházteremben. Ekkor mutatták be **Borsodi Patyerek Orsolya** vezetésével az énekegyüttes új albumát, de az együttes eddigi dalaiból is válogatás hangzott el. A műsorban közreműködtek a Fokos zenekar **Cseszák Zsombor**, **Szerda Balázs**, **Szabó András** és **Jovánovity Péter** felállásban, valamint a művelődési egyesület néptáncosai.

A csoport 2003-ban alakult. Első felállásban Borsodi Patyerek Orsolya felkészítő pedagógus és művészeti vezető, **Csóke Andrea**, **Csabai Zsuzsanna**, **Moldvai Anna**, **Patyerek Réka** és **Povázsánszki Csilla** voltak a tagjai. 2004 és 2007 között minden évben ott voltak a Szólj, síp, szólj! népzenei vetélkedő döntőjében. 2004-ben bronz, 2005 és 2007 között pedig minden évben arany oklevéllel tértek haza. 2008 és 2012 között pedig minden évben a Középiskolások Művészeti Vetélkedőjének első helyezettjei voltak. Ebben az időszakban ismét minden évben arany oklevelet kapott a csoport.

Első albumukat 2013-ban a kishgyesi falunapi rendezvénysorozat keretében, egy alkalmi koncerten mutatták be a közönségnek. A kishgyesi énekegyüttes a Durindó vajdasági népzenei fesztivál résztvevője 2013 óta. A zsűri 2014-ben beválasztotta őket a Vass Lajos Népzenei Verseny Kárpát-medencei döntőjének résztvevői közé, ahol nagydíjat kapott a csoport. A csoport rendszeres fellépője az 1848/49-es megemlékezéseknek, a falunapi rendezvényeknek, de a hegyesi csata évfordulóján, illetve az aradi vértanúk tiszteletére szervezett megemlékezéseken is bemutatkozott már. Ezenkívül mindenhol szívesen fellépnek, ahova meghívják őket, fellépésük példaértékű fiatalabbaknak, idősebbeknek egyaránt.

A jubilálói Szajkó énekcsoport tagjai jelenleg: Csabai Zsuzsanna, Patyerek Réka, Borsodi Patyerek Orsolya, **Dudás Nikolett**, **Tóth Réka** és **Vajda Emese**. A második lemezbemutatót a csoportot kiegészítette Povázsánszki Csilla.

Tóth Péter

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350-9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm
Tartomány

Magyar Nemzeti
Tanács

Vajdasági magyar
gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A kft. igazgatója: **Ökrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária**, **Herédi Károly**, **Koncz Erzsébet**, **Lukács Melinda** ■ Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem őrünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás-előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs